

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

LETNO POROČILO MINISTRSTVA ZA OBRAMBO ZA LETO 2020

Na podlagi 38. člena Pravilnika o planiranju v Ministrstvu za obrambo (št. 024-34/2011-21 z dne 13. 9. 2012)
izdajam

LETNO POROČILO MINISTRSTVA ZA OBRAMBO ZA LETO 2020

Številka:

Datum:

KAZALO

NAGOVOR MINISTRA	4
1 PRISPEVEK MINISTRSTVA PRI SPOPRIJEMANJU Z EPIDEMIJO COVIDA-19	6
2 OBRAMBNA POLITIKA IN MEDNARODNO SODELOVANJE	12
3 KIBERNETSKA VARNOST IN KOMUNIKACIJSKO-INFORMACIJSKI SISTEM	20
4 NAJPOMEMBNEJŠI INVESTICIJSKI IN RAZVOJNORAZISKOVALNI PROJEKTI MINISTRSTVA	24
5 PRIPRAVE IN UKREPI ODZIVANJA DRŽAVE NA KRIZE	30
6 NAJPOMEMBNEJŠE VAJE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO	34
7 VOJAŠKA OBRAMBA	38
7.1 SPREMEMBE PRI PRIDOBIVANJU IN ZADRŽEVANJU KADROVSKIH VIROV	39
7.2 VZPOSTAVITEV ZMOGLJIVOSTI SLOVENSKE VOJSKE	42
7.3 DELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE IN CIVILNIH FUNKCIONALNIH STROKOVNJAKOV V MEDNARODNIH OPERACIJAH IN NA MISIJAH	43
7.4 DELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE V PODORO SISTEMU VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI TER PODPORA DRUGIM ORGANOM	46
7.5 SODELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE Z LOKALNIMI SKUPNOSTMI	48
8 VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI	52
8.1 PREVENTIVNA DEJAVNOST	53
8.2 PRIPRAVLJENOST SISTEMA VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI TER SILE ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ	54
9 URESNIČEVANJE KADROVSKEGA NAČRTA	60
10 REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA IN OBRAMBNI IZDATKI	64

NAGOVOR MINISTRA

Spoštovani,

pred vami je Letno poročilo Ministrstva za obrambo za leto 2020. V njem so sistematično zbrani dosežki ministrstva v preteklem letu, združeni v celovit prikaz razvoja na različnih področjih obrambnega resorja v tem obdobju. Naj izpostavim nekaj najpomembnejših premikov v času aktualnega vladnega mandata.

Zadovoljen sem, da smo dosegli večjo socialno varnost za vojake po 45. letu, kar je velik korak, ki ga je bilo mogoče doseči le z dvotretjinsko večinsko podporo poslancev državnega zbora Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi. Vojaki bodo po 45. letu lahko nadaljevali kariero v Slovenski vojski oziroma na Ministrstvu za obrambo ali se prezaposlili v drug državni organ brez javnega natečaja in ohranili višino plače. Verjamem, da je ta dolgo pričakovana pozitivna sprememba v vrste Slovenske vojske prinesla nekaj več gotovosti in miru. Prepričan sem, da je prav zadovoljen pripadnik Slovenske vojske tudi njen najboljši promotor. Sprejem Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih od 2021 do 2026 prav tako dojemam kot prelomnega, saj je bil nujen za nadaljnji razvoj Slovenske vojske. Zakon zagotavlja pregleden in stabilen vir financiranja najnujnejših investicij v oborožitev in opremo Slovenske vojske v skupni ocenjeni vrednosti 780 milijonov evrov v naslednjem šestletnem obdobju. O načrtih obrambnih investicij redno obveščamo tudi Grozd obrambne industrije Slovenije. Eden naših najpomembnejših ciljev v tem trenutku pa je dosledna skrb za to, da bodo sredstva za investicije v Slovensko vojsko, ki jih zagotavlja novi zakon, porabljena pregledno. S temeljitim razmislekom smo se na Ministrstvu za obrambo in v Slovenski vojski lotili tudi kadrovske popolnitve Slovenske vojske. Leta 2020 so bili zelo opazni pozitivni učinki sprememb na področju pridobivanja in zadrževanja kadrov, ki se kažejo v zaustavljanju trendov upadanja števila pripadnikov Slovenske vojske. Število prihodov leta 2020 je najvišje v zadnjih petih letih, število odhodov iz Slovenske vojske pa najnižje v enakem obdobju. Pred nami je

izziv, da v Slovensko vojsko privabimo čim več mladih in sposobnih ljudi, zato smo določili nov koncept enotnega usposabljanja za vstop v Slovensko vojsko na podlagi prostovoljnega služenja vojaškega roka. Verjamemo, da bo mlade pritegnil tako s spoznavanjem vojaških veščin kot z dinamičnostjo in drugimi zanimivimi vsebinami.

Kot zelo pomemben premik za sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami izpostavljam pripravo projekta povečanja odpornosti na podnebno pogojene naravne nesreče ter opremljanja enot zaščite, reševanja in pomoči za povečanje odziva na take nesreče v državi za obdobje od leta 2021 do leta 2027. Za projekte v skupni vrednosti 159 milijonov evrov je predvideno financiranje iz evropskih sredstev v višini 110 milijonov evrov. V njegovem okviru je predvidena posodobitev opreme enot, vključenih v sistem zaščite in reševanja, kar vključuje tudi gasilske enote. Odziv sil zaščite in reševanja na podnebno pogojene nesreče je odvisen tudi od vzpostavitve infrastrukturnih in drugih pogojev za boljše spremljanje in koordiniran odziv na vremensko pogojene naravne in druge nesreče. Cilj bo dosežen s postavitvijo Nacionalnega centra civilne zaščite, ki bo deloval kot strateški center za spremljanje, načrtovanje in odzivanje najpomembnejših struktur sistema zaščite in reševanja ter javnih reševalnih služb in treh podcentrov za poplave, žled in ujme ter požare v naravi. Zaradi zmanjševanja stroškov občin so bile pripravljene podlage za sklenitev zavarovalnega programa, s katerim bo država enotno poskrbela za zavarovanje oseb, premoženja in premoženjskih interesov za izvajanje gasilske dejavnosti.

Zelo dejavni smo bili tudi pri sodelovanju z lokalnimi skupnostmi in pri skrbi za vojaško dediščino. Ministrstvo za obrambo se je z občinami Pivka, Brežice in Kočevje uspešno dogovorilo o medsebojnem sodelovanju in sofinanciranju vlaganj v lokalno infrastrukturo, ki jo souporablja Slovenska vojska, kar bo omogočilo večjo mobilnost in prometno varnost v lokalnih skupnostih. Skupna vrednost do zdaj dogovorjenih vlaganj v lokalno infrastrukturo ter zaščito in reševanje v letih 2021 in 2022 je 1.375.000 evrov. Pomemben del vojaško-tehnične in vojaškozgodovinske dediščine, pomembne za nacionalno zgodovino, hrani tudi Park vojaške zgodovine Pivka. Obenem ima ta muzejska ustanova pomembno vlogo pri promociji Slovenske vojske ter predstavljanju njene vloge in pomena pri domačih in tujih obiskovalcih. Na podlagi odločitve vlade in pogodbe, ki sva jo podpisala z direktorjem Parka vojaške zgodovine Pivka, zagotavlja Ministrstvo za obrambo parku v letih 2020 in 2021 finančna sredstva v višini 70 tisoč evrov na leto.

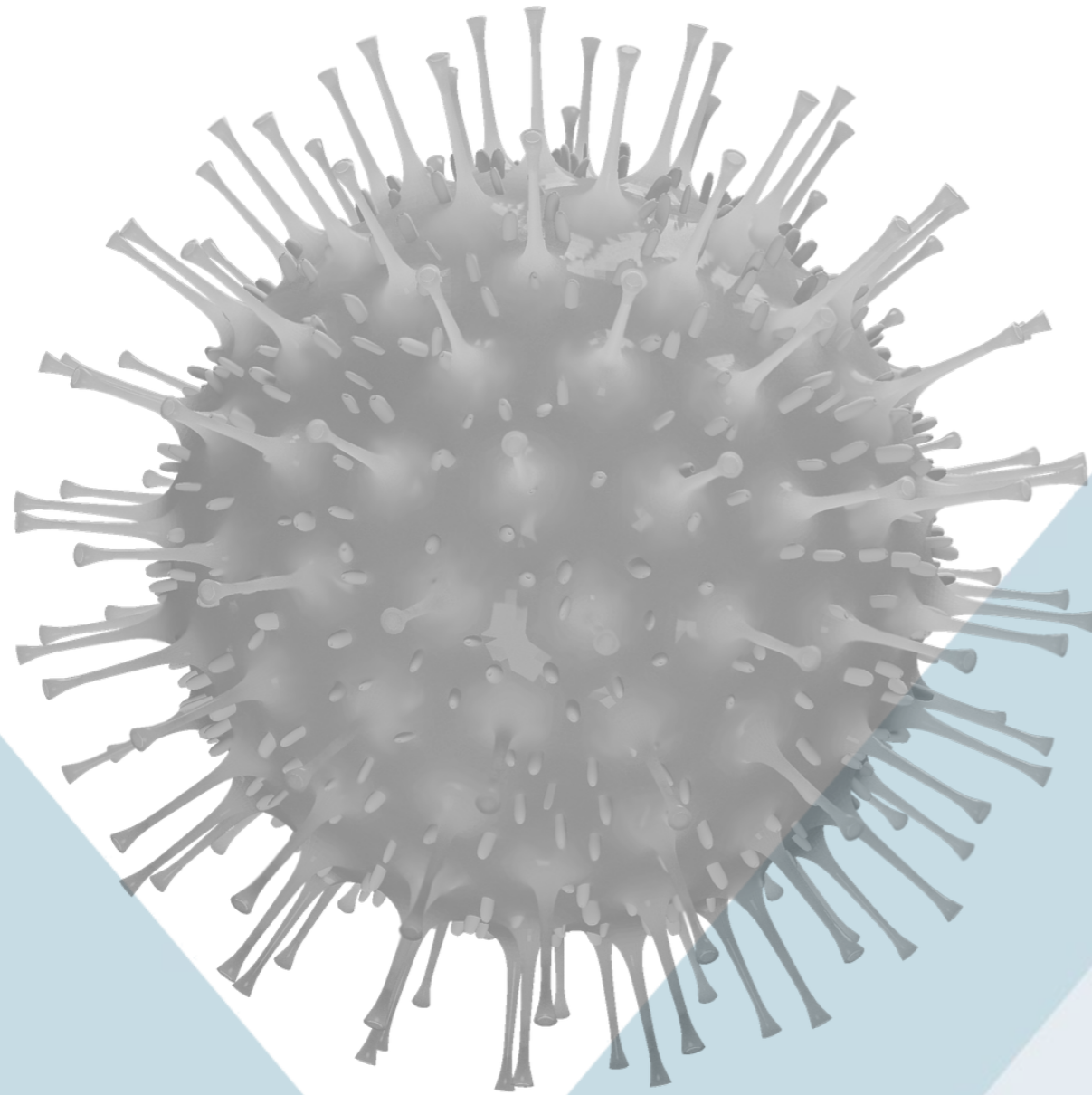
Leto 2020 je močno zaznamovala epidemija koronavirusne bolezni. V njeno obvladovanje je bilo in je še vključeno veliko število zaposlenih v obrambnem resorju. Kljub obremenitvam je bilo na številnih področjih veliko narejenega, kar je podrobno predstavljeno v poročilu. Zato se iskreno zahvaljujem zaposlenim v obrambnem resorju za predano in profesionalno delo ter trud za obvladovanje epidemije in doseganje naših skupnih ciljev.

Zavedam se, da je pred nami še veliko ciljev, in verjamem, da jih bomo s skupnimi močmi tudi dosegli.

Mag. Matej Tonin
minister za obrambo

1

PRISPEVEK MINISTRSTVA PRI SPOPRIJEMANJU Z EPIDEMIJO COVIDA-19

Epidemija covid-19 je močno vplivala na delovanje Ministrstva za obrambo, saj je bilo s svojimi zmogljivostmi in kadrovskimi viri v obvladovanje širjenja novega koronavirusa vključeno vse od začetka epidemije marca 2020. Delovanju v kriznih razmerah se je ustrezno prilagodilo opravljanje nalog vseh organizacijskih enot ministrstva. Aktivacija Državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh je zahtevala takojšen odziv celotnega sistema zaščite in reševanja ter ustrezno prilagoditev opravljanja drugih nalog. Več kot 200 pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske je bilo v sodelovanju s Civilno zaščito v takojšnji pripravljenosti za pomoč sistemu zaščite in reševanja ter podporo drugim državnim organom pri izvajanju ukrepov za zajezitev epidemije. Z doslednim in pravočasnim upoštevanjem preventivnih ukrepov smo omejili širjenje okužb med zaposlenimi ter zagotovili nemoteno opravljanje nujnih nalog in poslanstva ministrstva.

Vlada Republike Slovenije (Vlada RS) je 13. marca 2020, dan po razglasitvi epidemije covid-19 v Sloveniji, takoj ustanovila Krizni štab Republike Slovenije za zajezitev in obvladovanje epidemije ter določila operativne funkcije, ki so bile v obliki dodatnih interventnih in koordinacijskih zmogljivosti priključene Kriznemu štabu v razširjeni sestavi. V prostorih Ministrstva za obrambo je začel delovati Sekretariat Kriznega štaba in »operativni center Sekretariata Kriznega štaba«, ki je na ministrstvu deloval v prostorih Nacionalnega centra za krizno upravljanje (NCKU). NCKU je na ministrstvu vzpostavljen za delovanje vlade in njenih teles in zagotavlja prostorske, tehnične, informacijske in telekomunikacijske pogoje ob kompleksnih krizah in drugih pojavih ali dogodkih v državi oziroma v regionalnem ali mednarodnem okolju, ki lahko pomembno ogrozijo nacionalno varnost. NCKU je redno poročal 75 naslovnikom (Vladi RS, Kabinetu predsednika Vlade RS, državnim sekretarjem ministrstev, Policiji, Zavodu za blagovne rezerve, Strokovni skupini za zajezitev in obvladovanje epidemije covid-19, poveljniku Civilne zaščite, Službi vlade za zakonodajo, Banki Slovenije, Zdravniški zbornici, Uradu Vlade RS za komuniciranje itn.) ter vodjem poslanskih skupin opozicijskih strank. Z ukinitvijo Kriznega štaba 24. marca 2020 so se zmogljivosti Sekretariata Kriznega štaba razporedile v sestavo Republiškega štaba za Civilno zaščito (CZ) in druge službe Ministrstva za obrambo, ki so ustrezno prilagodile opravljanje drugih rednih nalog.

Spoštovanje ukrepov za zajezitev širjenja covid-19

Na Ministrstvu za obrambo v času epidemije covid-19 veliko pozornost namenjamo sprotni pripravi, prilagajanju in doslednemu izvajanju vseh potrebnih preventivnih ukrepov in priporočil za preprečevanje širjenja okužb ter s tem zagotavljanju visoke stopnje zaščite zaposlenih in zunanjih udeležencev, ki z ministrstvom kakorkoli sodelujejo in pri tem prihajajo v stik z zaposlenimi.

Da bi čim bolj omejili medsebojne stike med zaposlenimi, smo z ustreznimi kadrovskimi ukrepi in vzpostavitvijo in nadgradnjo tehničnih zmogljivosti čim več zaposlenim zagotovili možnost opravljanja dela na domu. Poleg tega smo izboljšali zmogljivosti za videokonferenčne povezave, ki skoraj v celoti nadomeščajo običajne sestanke, novinarske konference in tudi mednarodne dogodke ter omogočajo varnejši način dela v času epidemije. Maja 2020 je na podlagi izdanih sklepov o odreditvi opravljanja dela na domu v povprečju delalo doma okoli 50 % zaposlenih v upravnem delu ter tisti pripadniki Slovenske vojske, ki so jim narava dela in tehnične možnosti to omogočale. V drugem valu epidemije decembra je bil delež zaposlenih v upravnem delu ministrstva, brez pripadnikov Slovenske vojske, ki so vsaj en dan na teden delali od doma, 42 % in je bil po podatkih Statističnega urada RS (www.stat.si) za 12 odstotnih točk višji od povprečnega deleža zaposlenih na ravni države v enakem obdobju lani.

Med pripadniki Slovenske vojske so se redno izvajala testiranja pripadnikov pred napotitvijo v mednarodne operacije in na misije, na službeno pot ali delo v tujino ter v primeru skupinskih usposabljanj, ko ni bilo mogoče zagotoviti ustrezne medsebojne razdalje. Testiranje na prisotnost novega koronavirusa s hitrimi testi je Vojaška zdravstvena enota (VZE) na prostovoljni podlagi izvajala tudi pri drugih zaposlenih in obiskovalcih, ki so se udeležili nujnih skupinskih dogodkov. Udeležba na skupinskih dejavnostih brez negativnega rezultata testiranja s hitrimi testi ni bila mogoča.

Podpora lokalnim skupnostim ter gospodarskim družbam, podjetjem in zavodom pri obvladovanju epidemije je bila glavna naloga Uprave RS za zaščito in reševanje.

Uprava RS za zaščito in reševanje je bila še posebno intenzivno vpeta v spopadanje z epidemijo novega koronavirusa in je glede na izraženo potrebo po sodelovanju in pomoči zagotavljala podporo tako lokalnim skupnostim kot tudi gospodarskim družbam, podjetjem in zavodom. Zagotavljali so dostavo zaščitne opreme vsem upravičencem v regijah na podlagi posebnega razdelilnika, po predhodni odobritvi poveljnika Civilne zaščite RS.

Vzpostavljeni so bili stiki z nevladnimi organizacijami (Rdeči križ Slovenije - RKS, Karitas, EHO Podpornica) in drugimi ter na regijski ravni z župani in poveljniki CZ občin. Učinkovito je bil dogovorjen tudi način dnevnega poročanja o dejavnostih zaščite, reševanja in pomoči.

Prav tako so bili vzpostavljeni ustrezni komunikacijski kanali z gospodarskimi družbami, zavodi in organizacijami, ki so pomembni za delovanje države. Ti so bili pozvani, da zagotovijo nemoteno izvajanje svoje dejavnosti ob upoštevanju priporočil.

Vlada RS je julija 2020 sprejela spremenjen in dopolnjen Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh (verzija 2), ki je bil pripravljen skladno s pridobljenimi izkušnjami iz prvega vala epidemije in predlogi strokovnih služb. Že pred razglasitvijo drugega vala epidemije covid-19 so bili tako skladno s spremenjenim in dopolnjenim načrtom pripravljeni novi regijski načrti zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, odgovornim v občinah so bili predstavljeni regijski načrti z vsemi poudarki in novostmi, zagotovljena pa jim je bila tudi strokovna pomoč pri pripravi občinskih načrtov.

Ministrstvo za obrambo (Uprava RS za zaščito in reševanje) je z delovanjem Državnega logističnega centra v Rojah vse od začetka epidemije podpiralo opravljanje nalog Ministrstva za zdravje in Zavoda RS za blagovne rezerve pri razdeljevanju zaščitnih sredstev in medicinske opreme.

V izvajanje logističnih dejavnosti tako v prvem kot tudi v drugem valu epidemije so bili pri vzpostavitvi rdečih con vključeni izpostave Uprave RS za zaščito in reševanje po Sloveniji, predvsem pri zagotovitvi in premeščanju kontejnerjev na nove lokacije za nujno medicinsko pomoč, univerzitetna klinična centra, bolnišnice ter domovi za starejše. Izpostave Uprave RS za zaščito in reševanje so zagotavljale tudi šotore in agregate toplega zraka za množično testiranje med širšo populacijo. Izvedena je bila logistična pomoč pri prevzemu in dostavi hitrih antigenskih testov za zdravstvene domove.

Organizacijska enota ministrstva, pristojna za usmerjanje in usklajevanje dejavnosti na področju kritične infrastrukture, je koordinirala zbiranje ocenjenih dnevnih potreb upravljavcev kritične infrastrukture Republike Slovenije po zaščitnih sredstvih.

Na predlog Ministrstva za obrambo je vlada sprejela več ukrepov za omilitev posledic epidemije in povračilo stroškov pri njenem obvladovanju na področju zaščite, reševanja in pomoči

Vlada RS je na predlog Ministrstva za obrambo lokalnim skupnostim zaradi aktiviranja Državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh zagotovila sredstva za poplačilo dela nastalih stroškov na področju zaščite, reševanja in pomoči v času epidemije nalezljive bolezni covid-19 v višini 6.500.000 EUR, saj so tako občine kot organizacije na lokalni ravni imele veliko stroškov z obvladovanjem epidemije v lokalnem okolju.

Šesti paket ukrepov za omilitev posledic epidemije novega koronavirusa zagotavlja dodatek za izpostavljenost nevarnosti in posebne obremenitve vpoklicanim pripadnikom Civilne zaščite za nepoklicno opravljanje nalog, državljanom, ki so vpoklicani ali aktivirani prek pristojnega centra za obveščanje k opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči, in prostovoljcem, ki so v času epidemije vključeni ali vpoklicani v opravljanje nalog na področju zaščite, reševanja in pomoči v višini do 30 EUR.

Sedmi paket ukrepov za omilitev posledic epidemije novega koronavirusa dodatno pomoč namenja tudi prostovoljnim gasilskim društvom glede na kategorijo od 2000 do 4500 EUR ter dodatnih 1000 EUR prostovoljnim gasilskim društvom s statusom osrednje enote.

Več kot 200 pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske je bilo vsak dan v takojšnji pripravljenosti za zagotavljanje pomoči sistemu zaščite in reševanja pri obvladovanju epidemije.

Slovenska vojska je skladno s sprejetimi ukrepi za zaježitev širjenja okužb prilagodila svoje delovanje in sprejela dodatne ukrepe, s katerimi je zagotovila predvsem vzdržnost najpomembnejših zmogljivosti. Da bi ohranili zdravje sil, so bile odpovedane vse nenujne mednarodne vojaške vaje in usposabljanja, s čimer se je dodatno zmanjšala možnost okužb med zaposlenimi. Med razglašeno epidemijo je Slovenska vojska skladno z državnimi načrti uspešno izvedla tiste naloge, ki so bile nujne za zagotavljanje vzdržljivosti in pripravljenost sil tudi ob poslabšanju epidemičnega stanja, kot so usposabljanje za delovanje v mednarodnih operacijah in na misijah, podpora Policiji pri varovanju državne meje ter usposabljanje sil v pripravljenosti.

Ob aktiviranju Državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh je Slovenska vojska aktivirala načrt Vihra, s katerim sile Slovenske vojske vsak dan zagotavljajo več kot 200 pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske kot pomoč sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Skladno s potrebami Civilne zaščite so pripadnice in pripadniki Slovenske vojske pomagali pri preprečevanju širjenja okužbe in blaženju posledic epidemije. V ta namen so bile pripravljene različne zmogljivosti Slovenske vojske. Nepogrešljiva je bila pomoč Slovenske vojske pri razkuževanju prostorov in opreme, zagotavljanju prevozov po cesti, letalstvo Slovenske vojske je zagotavljalo prevoz državljanov Republike Slovenije iz tujine ter prevoz tovora z zaščitno in medicinsko opremo. V Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani je že od marca 2020 postavljena premična bolnišnica Role-2 skupaj z mobilno ambulanto civilne zaščite, ki je v primeru zasedenosti drugih civilnih bolnišničnih kapacitet na voljo za obravnavo bolnikov z lažjim potekom covid-19. Iz Role-2 je Slovenska vojska posodila tudi rentgen za slikanje pljuč ter zagotovila premik vojaškega rentgena in vzpostavitev njegovega delovanja na lokaciji Univerzitetnega kliničnega centra (UKC) Ljubljana. Nepogrešljiva je bila tudi logistična pomoč Slovenske vojske pri selitvi oddelkov in opreme med Bolnišnico dr. Petra Držaja in UKC Ljubljana pri selitvi lekarne iz Ginekološke klinike v glavno stavbo UKC, sodelovala je tudi pri postavljanju šotorov za testiranje v UKC ter v domovih za starejše.

Slovenska vojska je zagotavljala tudi jemanje brisov tako s hitrimi antigenskimi kot tudi PCR-testi ter testiranje PCR-vzorcev na Inštitutu za mikrobiologijo in imunologijo Medicinske fakultete ter v biološkem laboratoriju Vojaške zdravstvene enote.

2

OBRAMBNA POLITIKA IN MEDNARODNO SODELOVANJE

Republika Slovenija ima na podlagi sprejetega Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovensko vojsko ambicioznejše cilje glede zagotavljanja sredstev za obrambo, pri čemer z vlaganji v pomembne nacionalne obrambne zmogljivosti sledi tudi sprejetim zavezam v okviru Nata. Skladno s projekcijo bodo obrambni izdatki (OI) do leta 2024 dosegli 1,5 % BDP, pri čemer bo delež obrambnih izdatkov za glavno opremo SV znašal 23 % skupnih obrambnih izdatkov. Slovenski prispevek k skupnim ciljem zavezništva je pomemben tudi z vidika predsedovanja Slovenije Svetu EU, saj bo poglobljeno politično in praktično sodelovanje Nata s strateško partnerico EU pri naslavljanju skupnih varnostnih izzivov ena izmed prioritete našega predsedovanja. Intenzivne priprave na predsedovanje Slovenije Svetu EU na obrambnem področju so poleg epidemije covid-19 in krepitve regionalnega sodelovanja pomembno zaznamovale področje mednarodnega sodelovanja leta 2020.

Obrambno planiranje

Skladno s prevzemanjem sorazmernega zavezniškega bremena in sprejetimi zavezami na podlagi 3. člena Severnoatlantske pogodbe je Republika Slovenija v okviru Nata zagotavljala proporcionalen delež nacionalnih zmogljivosti. Leta 2020 je bil v tem okviru izveden ciklični pregled razvoja obrambnih zmogljivosti s predstavniki zavezništva, v okviru katerega so bili podani konkretni zaključki z jasnimi sporočili glede verodostojnosti slovenskega prispevka zavezniškim zmogljivostim v prihodnje.

Leta 2020 se je začel tudi nov cikel Natovega obrambnega načrtovanja, v okviru katerega bodo za Slovenijo leta 2021 opredeljeni novi cilji zmogljivosti. V tem okviru se bodo leta 2021 nadaljevala zavezniška posvetovanja in procesi za opredelitev pričakovano ambicioznih ciljev zmogljivosti, s katerimi zavezništvo naslavlja kompleksno in nepredvidljivo mednarodno varnostno okolje.

Na podlagi predhodno opredeljenih nacionalnih planskih dokumentov in v luči izpolnjevanja valižanskih zavez smo decembra 2020 zavezništvo seznanili z bistveno boljšimi projekcijami investicij v obrambo na podlagi Zakona o zagotavljanju investicij v SV. Skladno s projekcijo bodo OI do leta 2024 dosegli 1,5 % BDP, pri čemer bo delež OI za glavno opremo SV 23 %. Sredstva bodo omogočila ponovni postopni razvoj SV in s tem povečevanje stanja njene pripravljenosti za izpolnjevanje njenih zakonsko določenih nalog.

Nato

Minister za obrambo se je februarja, junija in oktobra 2020 udeležil treh rednih zasedanj ministrov za obrambo Nata ter izrednega aprilskega zasedanja na temo odzivanja na globalno pandemijo covid-19. Razen februarskega so srečanja potekala prek varne videokonferenčne povezave. Novembra je potekalo tudi videokonferenčno zasedanje ministrov za obrambo držav članic Nata, ki sodelujejo na misiji Okrepljena prednja prisotnost (eFP) v Latviji, na katerem so razpravljali o delovanju eFP v razmerah pandemije covid-19.

Leta 2020 smo v okviru Nata nadaljevali implementacijo okrepljene odvrtačne in obrambne držbe, skladno z dolgoročnim prilagajanjem vedno bolj spremenljivemu in kompleksnemu varnostnemu okolju.

Junija 2020 sprejeti Koncept odvrtačanja in obrambe v evro-atlantskem prostoru, ki opredeljuje vojaško delovanje zaveznic v naslednjih desetih letih, bo v naslednjih letih pred Slovenijo postavil zahtevnejše cilje razvoja zmogljivosti in potrebo po uskladitvi nacionalnih načrtov in vaj z zavezniškimi.

Kot odgovorna zaveznica se zavedamo, da verodostojnost zavezniške države temelji na zadostnih vlaganjih v obrambo. Naše osrednje sporočilo zaveznicam je bilo, da Slovenija kljub pandemiji dviguje obrambne izdatke in zagotavlja predvidljive finančne vire v višini 780 milijonov EUR v naslednjih šestih letih za vzpostavitev najpomembnejših obrambnih zmogljivosti, za izpolnjevanje nalog Slovenske vojske ter sodelovanje v sistemu kolektivne obrambe. Gre za največja vlaganja v obrambo v zadnjem desetletju, ki bodo prednostno usmerjena v izpolnitev zavezniških ciljev zmogljivosti, predvsem prve srednje bataljonske bojne skupine, in s tem v krepitev verodostojnosti Slovenije v Natu.

Še posebno v luči predsedovanja Slovenije Svetu EU je bistveno poglobljeno politično in praktično sodelovanje Nata s strateško partnerico EU pri naslavljanju skupnih varnostnih izzivov, kar bo tudi ena izmed prioritet našega predsedovanja.

Priprave na predsedovanje Svetu EU (PSEU 2021)

Leta 2020 so potekale intenzivne priprave na predsedovanje v okviru uresničevanja 18-mesečnega programa Nemčije, Portugalske in Slovenije ter priprav 6-mesečnega programa predsedovanja Republike Slovenije Svetu EU na obrambnem področju. Usklajevala so se prednostna področja in prioritete predsedovanja.

Izvajala sta se medresorska koordinacija in usklajevanje stališč, določile so se vloge v času predsedovanja Slovenije Svetu EU s področja Skupne varnostne in obrambne politike (SVOP). Vsebinske priprave so bile osredotočene zlasti na vojaško mobilnost, kritično infrastrukturo in zoperstavljanje hibridnim grožnjam.

Podrobneje je bilo opredeljeno prednostno področje v okviru dogovorjene prednostne naloge tria – krepitev odpornosti na naravne in druge nesreče, predvsem v luči izkušenj iz pandemije covid-19. V času nemškega predsedstva se je začela obravnavati zakonodajnega predloga o spremembi sklepa 1313/2013 o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite, URSZR je v okviru delovne skupine PROCIV sodelovala pri pripravi njegovih dopolnitev in sprememb. Okrepljeni sta bili tudi spremljanje in odzivanje pri mednarodnih reševalnih intervencijah ob aktiviranju mehanizma Unije na področju civilne zaščite z vidika soočanja s pandemijo covid-19 ter predvidenega intenzivnejšega sodelovanja v mednarodnih reševalnih intervencijah v času predsedovanja leta 2021.

V SV je formirana delovna skupina za predsedovanje Svetu EU. Skupina je leta 2020 pripravila organizacijski ukaz za priprave na predsedovanje Svetu EU. SV je v okviru priprav na predsedovanje Svetu EU izvedla najavo vojaške vaje z mednarodno vojaško udeležbo, ki bo izvedena v času predsedovanja in je uvrščena na seznam vojaških vaj EU.

Evropska unija

Nadaljevalo se je delo v okviru Stalnega strukturnega sodelovanja na področju obrambe (Permanent Structured Cooperation – PESCO), prav tako pa so hkrati potekale dejavnosti, povezane z Usklajenim letnim pregledom obrambe (Coordinated Annual Review on Defence – CARD), Evropskim obrambnim skladom (European Defence Fund – EDF) in Načrtom razvoja zmogljivosti (Capability Development Plan – CDP).

Leta 2020 smo kot članica sodelovali pri štirih projektih PESCO in kot opazovalci pri štirih projektih, saj se je eden od projektov, pri katerih smo sodelovali, končal. Na področju projektov PESCO so potekale intenzivnejše dejavnosti pri projektih kemičnega, biološkega, radiološkega in jedrskega nadzora kot storitve (Chemical,

Biological, Radiological and Nuclear Surveillance as a Service – CBRN SaaS) in vojaške mobilnosti. Projekt CBRN SaaS, v katerem sodelujejo Avstrija, Slovenija, Madžarska in Hrvaška, je začel operativno fazo, kar je za Slovenijo pomembno, saj v konzorciju sodelujejo kar štiri slovenska podjetja. V okviru projekta vojaške mobilnosti se je nadaljevalo delo skladno z izvajanjem akcijskega načrta za vojaško mobilnost. Novembra je bila glede PESCA sprejeta pomembna politična odločitev o možnosti sodelovanja tretjih držav v projektih v izjemnih primerih.

Leta 2020 sta se nadaljevala delo in razprava glede oblikovanja procesa strateškega kompasa, pri čemer je bil izveden prvi korak s pripravo skupne analize groženj in tveganj, ki predstavlja podlago za fazo strateškega dialoga v okviru štirih stebrov kompasa (krizno upravljanje, odpornost, razvoj zmogljivosti in partnerstva).

Jeseni je bil dosežen politični dogovor o vzpostavitvi Evropskega mirovnega instrumenta (European Peace Facility – EPF), ki je namenjen združitvi finančnih mehanizmov za financiranje operacij in misij EU ter ukrepov za razvoj zmogljivosti partnerjev (Capacity Building in Support of Security Development – CBSD). Slovenija je dejavno sodelovala pri usklajevanju sklepa sveta na delovni ravni, kar se bo nadaljevalo tudi v času portugalskega predsedovanja, ko se bo mehanizem operacionaliziral.

Poleg tega je bil narejen napredek na področju Evropskega obrambnega sklada (EDF) za skupne raziskave in razvoj obrambnih zmogljivosti, ki je del večletnega finančnega okvira. V sklad bo za obdobje od leta 2021 do 2027 namenjenih skoraj 8 milijard EUR za raziskave in razvoj, kar je priložnost tudi za slovenska podjetja in raziskovalne inštitucije.

Pri sodelovanju EU in Nata sta obe organizaciji izrazili napredek pri izmenjavi informacij na delovni ravni in pri medsebojnem poročanju na ravni visokih predstavnikov. Rezultati tega sodelovanja se kažejo na področjih, kot so vojaška mobilnost, načrtovanje in razvoj zmogljivosti ter spoprijemanje s hibridnimi grožnjami in kibernetскими napadi.

V okviru delovne skupine PROCIV smo sodelovali pri pripravi dopolnitev in sprememb Predloga o spremembi Sklepa št. 1313/2013/EU o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite, in sicer zaradi spoprijemanja s pandemijo covid-19 in drugimi nesrečami večjih razsežnosti.

Dvostransko, večstransko in regionalno sodelovanje

Mednarodne dejavnosti na področju dvostranskega sodelovanja so bile prednostno usmerjene v krepitev sodelovanja s strateškimi partnerji (Italijo, Nemčijo in ZDA) in sosednjimi državami. Minister mag. Tonin se je na dvostranskih srečanjih doma ali v tujini sestal z obrambnimi ministri oziroma ministricami Severne Makedonije, Madžarske, Hrvaške, Avstrije, Nemčije in Italije. Vodstvo ministrstva je na predstavitvenih in delovnih obiskih gostilo večje število veleposlanikov, akreditiranih v RS.

Strateški interes Republike Slovenije ostaja območje Zahodnega Balkana. Kljub epidemiji covid-19 so bile uresničene najpomembnejše dejavnosti za nadaljnji razvoj obrambnih zmogljivosti držav Zahodnega Balkana, s poudarkom na Črni gori in Severni Makedoniji.

Mednarodno razvojno sodelovanje oziroma uradna razvojna pomoč je pomemben sestavni del delovanja razvitih držav v mednarodni skupnosti. Ministrstvo za obrambo svojo razvojno pomoč namenja neposredno državam v razvoju, kot dvostransko (bilateralno) pomoč, pa tudi prek prispevkov mednarodnim organizacijam, kot

večstransko (multilateralno) pomoč. Projekte mednarodnega razvojnega sodelovanja izvajamo na Zahodnem Balkanu v obliki tehnične pomoči in prenosa izkušenj Kosovu ter Bosni in Hercegovini. Prav tako smo leta 2020 nadaljevali podporo pri zagotavljanju večnamenske zdravstvene enote za večje humanitarne in druge nesreče na Balkanu, ki deluje v Severni Makedoniji, in prevzeli vodenje Usmerjevalnega odbora Balkanskih združenih namenskih sil (Balkan Medical Task Force – BMTF), s čimer smo hkrati potrdili svojo zavezo k dejavnemu delovanju v pobudi ter začeli priprave na prevzem vloge vodilne države od sredine leta 2022.

Na področju večstranskega sodelovanja je leto zaznamovalo predsedovanje Pobudi za obrambno sodelovanje držav srednje Evrope (Central European Defence Cooperation – CEDC), v okviru katerega je bilo izvedenih več virtualnih srečanj na delovni ravni, dva sestanka direktorjev za obrambno politiko ter ministrsko srečanje v Postojni.

Uspešno delo je leta 2020 nadaljevala tudi regionalna šola usmerjevalcev združenih ognjev (Air-Ground Operations School – AGOS). Izvedli smo jesenski tečaj usmerjevalcev združenih ognjev s poudarkom na sodelovanju držav Zahodnega Balkana.

Ministrstvo za obrambo nadaljuje pogovore o novih mehanizmih nadzora oborožitve v okviru Steinmeierjeve pobude, si prizadeva za nadaljevanje dejavnosti v okviru Pogodbe o odprtih zračnih prostorih ter Strukturiranega dialoga. Ministrstvo za obrambo je uspešno izpolnilo vse obveznosti poročanja, inšpekcij in evalvacij v okviru OVSE, ki so določene z Dunajskim dokumentom in drugimi dogovori v okviru OVSE.

V Verifikacijskem centru SV sta bili na področju nadzora oborožitve izvedeni dve dejavnosti s področij OVSE Dunajskega dokumenta in mednarodne pogodbe odprtega zračnega prostora, vse druge načrtovane dejavnosti so bile predstavljene v leto 2021.

Ministrstvo za obrambo dejavno sodeluje tudi pri obravnavi posameznih vprašanj, povezanih z razoroževanjem in neproliferacijo, več pozornosti pa namenja Ottavski konvenciji (protipehotne mine) v povezavi z ITF (v obdobju 2019–2021 za delovanje Mednarodnega sekretariata prispevamo vsako leto 5000 EUR) in Pogodbi o trgovini z orožjem (Arms Trade Treaty – ATT), osebemu in lahkemu orožju (Small Arms and Light Weapons – SALW) s poudarkom na Zahodnem Balkanu ter Konvenciji o prepovedi nekaterih vrst konvencionalnega orožja s poudarkom na tako imenovanem ubojnem avtonomnem orožju (Lethal Autonomous Weapons Systems – LAWS).

Leta 2020 so bile mednarodne dejavnosti na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami prednostno usmerjene v krepitev dvostranskega sodelovanja, zagotavljanja dejavne vloge Slovenije v mehanizmu Unije na področju civilne zaščite, v krepitev sodelovanja z državami Zahodnega Balkana in regionalnega povezovanja ter sodelovanja v mednarodnih organizacijah.

Na dvostranski ravni na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so s sosednjimi državami potekala preverjanja komunikacijskih poti, medsebojna obveščanja in vzajemno zagotavljanje pomoči ob nesrečah ter ob postopkih prehoda države zaradi zagotavljanja pomoči tretjim državam. Hrvaški je bila ob potresu marca in decembra 2020 posredovana materialna pomoč in izveden je bil AVK-sestanek stalne mešane komisije, srečanja stalne mešane komisije z Madžarsko ter skupni odbori z avstrijsko Štajersko, avstrijsko Koroško in s Furlanijo - Julijsko krajino pa so bili predstavljeni na prihodnje leto.

V povezavi z odzivom na pandemijo covid-19 sta potekali dvostransko sodelovanje z Ljudsko Republiko Kitajsko in sodelovanje s pisarno za obrambno sodelovanje pri veleposlaništvu ZDA v Sloveniji.

Projekti EU

Uprava RS za zaščito in reševanje je leta 2020 izvajala 17 projektov, financiranih iz sredstev EU, od tega se jih je sedem zaključilo, uspešno smo začeli izvajati štiri nove projekte. Večja projekta leta 2020 sta bila (1) vaja »SIQUAKE2020«, katere cilj je povečati pripravljenost in odzivne sposobnosti sistema zaščite in reševanja ob večjem potresu v osrednji Sloveniji na nacionalni, regionalni, EU in mednarodni ravni in (2) projekt HCP IDAP, katerega cilj je povečati operativno sposobnost enot za prečrpavanje večjih količin vode, da bi se opremile ter usposobile regijske enote in oblikoval EU-modul.

Med projekti usposabljanja smo leta 2020 glavno dejavnosti namenili pripravi in izvedbi tečajev za module (MBC) in tehnične strokovnjake (TEC), v drugi polovici leta so se začele priprave za njihovo preoblikovanje v digitalno obliko; izvedli smo štabne vaje EU za module MODEX. Izboljšali smo alarmiranje in obveščanje ob poplavah (čezmejni slovensko-hrvaški projekt FRISCO) ter delno izvedli dejavnosti projekta iz kohezijskih sredstev za ozaveščanje prebivalcev o ukrepih ob poplavah, sodelovali pri razvijanju metodologije za oceno ranljivosti nasipov in mostov z vidika poplav (oVERFLOW) ter nadaljevali projekt razvoja zmogljivosti za analizo naravnih nesreč (SMAZIR). Uspešno smo izvedli dejavnosti raziskovalnega projekta RESILOC v okviru programa Obzorja 2020, ki je namenjen povečanju odpornosti lokalnih skupnosti na naravne nesreče. Med EU-projekti instrumenta predpristopne pomoči (IPA) smo leta 2020 v projektu IPA DRAM končali dejavnosti za povečevanje sposobnosti sistemov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v državah Zahodnega Balkana in Turčiji ter začeli projekt na področju poplav in gozdnih požarov (IPA FFF) kot podporo državam pri vključevanju v mehanizem civilne zaščite Evropske unije.

Ministrstvo izvaja več projektov s podporo sklada notranje varnosti EU (ISF) kot instrumenta financiranja EU na področju notranjih zadev v finančni perspektivi Evropske unije 2014–2020, in sicer za področji kriznega upravljanja in kritične infrastrukture. Leta 2020 so se izvajali štirje projekti. Od teh se je uspešno končal večletni projekt posodobitve kartografskih podlag v merilu 1 : 25.000 za akterje kriznega upravljanja in vodenja na operativni ravni ter nosilce in upravljavce kritične infrastrukture (POSKART), v okviru katerega je bilo posodobljenih 54 sistemskih listov (južna, jugovzhodna in vzhodna Slovenija), ki obsegajo območje 7770 kvadratnih kilometrov. Poleg projekta SMAZIR se nadaljujeta projekta širitve informacijskega sistema NCKU (KISPO) in njegove nadgradnje z modulom »kritična infrastruktura« (INTER- KISPO), ki se bosta končala konec leta 2021.

Mednarodna pomoč in donacije

Leta 2020 je URSZR na podlagi sklepov Vlade RS in prek mehanizma civilne zaščite EU ter na dvostranski ravni zagotavljala mednarodno pomoč ob dvanajstih nesrečah: Kitajska (februar – covid-19), Grčija (marec – migracije), Hrvaška (marec in december – potres), Srbija (april – migracije, covid-19), Severna Makedonija (april – covid-19), Bosna in Hercegovina (april – covid-19), Italija – FJK (maj – covid-19), Libanon (avgust – eksplozija), Kosovo (avgust – covid-19), Črna gora (avgust – covid-19), Grčija (september – požar v migracijskem centru). V povezavi s pandemijo covid-19 je URSZR prejela donacije materialnih sredstev od več držav ter posameznikov in podjetij iz tujine: iz Kitajske, Češke, Madžarske, Poljske, Tajske, ZDA ter Kraljevine Bahrajn. Vsa materialna sredstva so bila sprejeta in shranjena v Državnem logističnem centru zaščite in reševanja.

3

KIBERNETSKA VARNOST IN KOMUNIKACIJSKO-INFORMACIJSKI SISTEM

Najpomembnejši dosežki ministrstva na področju kibernetske varnosti in komunikacijsko-informacijskega sistema (KIS) leta 2020 so bili vzpostavitev Kibernetskega centra za izvajanje ukrepov zaščite komunikacijskih in informacijskih sistemov MO, podpis pridružitvenega sporazuma z Natovim Centrom odličnosti za kibernetsko obrambo (CCD COE) v Talinu v Estoniji, prenova najpomembnejših sistemskih gradnikov KIS s poudarkom na strežniški infrastrukturi, omrežni opremi in sistemu za arhiviranje podatkov ter zagotovitev varnega in učinkovitega dela od doma v epidemičnih razmerah. Poleg tega smo veliko pozornost namenili vlaganjem v učinkovitost sistema zaščite in reševanja ter v komunikacijsko-informacijsko omrežje Nacionalnega centra za krizno upravljanje.

Zagotovitev varnega in učinkovitega dela od doma

Zagotovitev varnega in učinkovitega opravljanja dela zaposlenih od doma z informacijsko-komunikacijskega vidika je bila leta 2020 osrednja naloga na področju informatike in komunikacij na Ministrstvu za obrambo. V ta namen je bilo treba zagotavljati operativno delovanje ter visoko razpoložljivost in varnost podsistemov komunikacijsko-informacijskega sistema ministrstva ter ustrezno informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo. Ta cilj smo dosegli, saj je delo Ministrstva za obrambo kljub epidemiji potekalo učinkovito.

Ključne izboljšave, projekti in napredek na področju kibernetske varnosti

Pravočasno zoperstavljanje sodobnim varnostnim grožnjam in krepitev kibernetske obrambe, tudi v sodelovanju z zavezniki, sta med najpomembnejšimi cilji, ki jim sledimo na Ministrstvu za obrambo. Ocenjujemo, da je bila leta 2020 vzpostavitev Kibernetskega centra za izvajanje ukrepov zaščite komunikacijskih in informacijskih sistemov, ki jih upravlja Ministrstvo za obrambo, izredno pomemben dosežek na področju kibernetske obrambe. Center obravnava kibernetske incidente v omrežjih ministrstva, sodeluje z drugimi deležniki na nacionalni ravni ter s partnerji v okviru Nata in EU.

Pri vzpostavljanju kibernetskih zmogljivosti Ministrstva za obrambo je zelo pomembno civilno-vojaško sodelovanje. S tem namenom je bila leta 2020 imenovana tudi projektna skupina za vzpostavitev in upravljanje kibernetskih zmogljivosti.

Slovenija je leta 2020 podpisala pridružitveni sporazum z Natovim Centrom odličnosti za kibernetsko obrambo (CCD COE) v Talinu v Estoniji. V center je bil napoten pripadnik Slovenske vojske, prav tako pa je bil pripadnik Slovenske vojske imenovan v usmerjevalni odbor omenjenega centra odličnosti. Članstvo v centru odličnosti Republiki Sloveniji omogoča dostop do projektov in strokovnega znanja s področja kibernetske varnosti, ki bodo koristni tudi za zasebni sektor.

Nadaljevali smo prenovo in varnostno utrjevanje podsistemov komunikacijsko-informacijskega sistema (KIS) MO, dvigovali raven zavedanja uporabnikov podsistemov o pomenu kibernetske varnosti ter krepili strokovno znanje in vedenje. Kljub pandemiji smo uspešno izvedli vajo državnega pomena »Cyber Coalition 2020«.

V sodelovanju z ZDA smo uspešno nadgrajevali zmogljivosti za kibernetsko obrambo. Urejeni so novi prostori za kibernetski poligon, ki bo namenjen izvajanju vaj v kibernetskem prostoru, testiranju opreme in omrežij, preiskavi incidentov, usposabljanju posameznikov in enot ter pridobivanju kadra, in sicer tudi za podjetja.

Izboljšave in nadgradnje komunikacijsko-informacijskega sistema

Na področju informacijske in komunikacijske tehnologije smo v Slovenski vojski leta 2020 delno prenovili ključne systemske gradnike KIS s poudarkom na strežniški infrastrukturi, omrežni opremi in sistemu za arhiviranje podatkov. Izpeljali smo prehod na operacijski sistem Windows 10, zato smo v omejenem obsegu nabavili računalniško terminalno opremo, ki nam je to omogočila. Nadgradili smo vojaške poslovne sisteme in informacijski portal, skladno z zahtevami procesov dela v SV ter novimi tehničnimi zahtevami. Vzpostavili smo dodatne zmogljivosti za video-telekonferenčne povezave. Zamenjali smo del zastarelih radijskih naprav v sistemu RASTO DMR SV in v sistemu TETRA, ki jih uporabljamo za opravljanje vsakodnevnih operativnih nalog. Z nakupom sistema za sledenje radijskim napravam smo izboljšali zavedanje o razmerah pri sledenju vojaškim konvojem na teritoriju Republike Slovenije in moštvu za pomoč Policiji pri varovanju državne meje.

Investicije v učinkovitost sistema zaščite in reševanja

Marca 2020 je bila dokončana montaža 98 siren, ki jih je Uprava RS za zaščito in reševanje (URSZR) nabavila s kohezijskimi sredstvi. Dodatno je bila sklenjena pogodba za obdobje treh let, in sicer za nabavo 131 siren. Leta 2020 smo nabavili 103 sirene, od teh smo jih 18 že namestili. Dobava in montaža preostalih siren bo izvedena v letih 2021 in 2022. Izpeljali smo tudi vse načrtovane nakupe radijske opreme (tudi s sredstvi požarnega sklada).

Investicije v komunikacijsko-informacijsko omrežje Nacionalnega centra za krizno upravljanje

Potekata povezana projekta kriznega upravljanja KISPO in INTER-KISPO, sofinancirana z EU-sredstvi Sklada za notranjo varnost (Internal Security Fund - ISF). V njunem okviru se zaščiteno komunikacijsko-informacijsko omrežje Nacionalnega centra za krizno upravljanje (NCKU), v katerega so že vključeni vsi nosilci obrambnega načrtovanja in nosilci sektorjev kritične infrastrukture, širi do upravljavcev kritične infrastrukture Republike Slovenije. Predvidena je nadgradnja aplikacije Informacijski sistem za podporo odločanju (ISPO) z izdelavo modula »kritična infrastruktura«. V okviru širitve bo nabavljena računalniška in kriptografska oprema za vzpostavitev enotnega zaščitenega komunikacijsko-informacijskega sistema NCKU do upravljavcev kritične infrastrukture RS, prek katerega se bodo lahko posredovali in izmenjavali podatki in dokumenti v povezavi z ugotavljanjem, določanjem in zaščito kritične infrastrukture ter izvajale vaje s področja ogroženosti kritične infrastrukture, kriznega upravljanja in vodenja. Leta 2020 so se nadaljevale tudi dejavnosti za nadgradnjo sedanjega omrežja (varnost in hitrost delovanja), tako da sta bila vsem akterjem, vključenim v omrežje, omogočena lažje delo ter hitrejša in ustrežnejša komunikacija.

NAJPOMEMBNEJŠI INVESTICIJSKI IN RAZVOJNORAZISKOVALNI PROJEKTI MINISTRSTVA

Glavni dosežek leta 2020 na področju investicij je bilo sprejetje Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026. Te investicije Slovenija nujno potrebuje tako za varnost državljanov kot za varnost pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske.

Nadaljevali smo pripravo nekaterih večjih projektov, ki sledijo ciljem vzpostavljanja zmogljivosti v okviru nacionalne obrambe in našim ciljem v okviru zavezništva, ki jih bo omogočil novi zakon. Gre za projekte, kot so taktično transportno letalo, oprema vojaka, večnamenski helikopterji za podporo specialnim silam, bojna kolesna vozila 8 x 8 in lahka kolesna oklepna vozila 4 x 4. Na področju izvajanja naročil smo sklenili 441 pogodb oziroma okvirnih sporazumov. Izvedli smo dobave bojne in službene uniforme Slovenske vojske. V okviru posodobitve letališča Cerklje ob Krki smo izvedli gradnjo gasilskega objekta ter nabavili opremo in vozila za Gasilsko reševalno službo.

Na področju razvojnoraziskovalne dejavnosti smo končali štiri nacionalne projekte. Z nadgradnjami sistema za določanje potresne ogroženosti, sistema za obveščanje in opozarjanje ob plazovih ter študije učinkovite uporabe zaščitnih vodnih baraž ob onesnaženju celinskih voda z nafto, njenimi derivati in kemijsko podobnimi snovmi smo pomembno prispevali k izboljšanju zmogljivosti in učinkovitosti neposrednega ukrepanja sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Najpomembnejši prispevek Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026

Leta 2020 je bil sprejet Zakon o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026. Cilj zakona je postopno, pregledno in stabilno zagotavljanje financiranja najnujnejših investicij v oborožitev in opremo Slovenske vojske v skupni ocenjeni vrednosti 780 milijonov EUR v naslednjem šestletnem obdobju in po načrtovani dinamiki. Gre za vzpostavljanje najpomembnejših vojaških zmogljivosti za opravljanje nalog Slovenske vojske, določenih z zakonom, ter za sodelovanje v sistemu kolektivne obrambe.

Bistvena rešitev, ki jo prinaša omenjeni zakon, je možnost večletnega prevzemanja obveznosti pri nakupih najpomembnejših vojaških zmogljivosti. Ministrstvo za obrambo bo kot izvajalec naročila lahko skladno z določbami zakona sklepalo pogodbe, s katerimi bo prevzemalo obveznosti za več let, ne glede na omejitve, ki se določajo v zakonih o izvrševanju posameznega proračuna. Taka rešitev je nujna, saj gre pri nabavah najpomembnejših vojaških zmogljivosti za specifično tržišče in za daljše, tudi večletne, dobavne roke, poleg tega pa celotne investicije, na primer nakupa bojnih kolesnih vozil 8 x 8, ni mogoče finančno realizirati le v enem proračunskem letu.

Na področju opremljanja smo nadaljevali pripravo tudi nekaterih drugih večjih projektov, ki sledijo ciljem vzpostavljanja zmogljivosti v okviru nacionalne obrambe in našim ciljem v okviru zavezništva. Pripravljala se je investicijska dokumentacija za informacijsko in komunikacijsko opremo, opremo za izvidovanje in zaščito sil, taktična tovorna vozila, opremo specialnih sil, opremo zoper neeksplozirana ubojna sredstva (EOD), opremo vojaka, opremo za bivanje na terenu, zaščitne maske ter druge manjše projekte opremljanja, ki niso del izvajanja zakona.

Konec leta 2020 smo vzpostavili spletno stran www.varnostzavse.si, posebej namenjeno obveščanju javnosti o investicijah v Slovensko vojsko, določenih v Zakonu o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026.

Najpomembnejše investicije, realizirane leta 2020

Leta 2020 je bilo izvedenih 352 postopkov naročil, na podlagi katerih je bilo sklenjenih 441 pogodb oziroma okvirnih sporazumov. Pogodbe oziroma okvirni sporazumi so bili financirani iz proračuna 2020 oziroma bodo skladno s pogodbenimi določbami financirani pozneje, skladno z načrtovanimi proračunskimi odhodki v finančnem načrtu MO. Podpisana je bila pogodba za nadgradnjo radarjev GM403. Izvedeni so bili postopki in sklenjene pogodbe za nakup min 120 mm, različnih nabojev in manevrskega streliva. Izvedeni so bili postopki in sklenjene pogodbe za nakup nevedenih letalskih raket in kompleta za hitro izdelavo kraterjev. Izvedena so bila večja naročila za sklenitev novih okvirnih sporazumov na področju uniform za obdobje do konca leta 2023. Na podlagi veljavnih okvirnih sporazumov so bile izvedene dobave artiklov bojne in službene uniforme za Slovensko vojsko. Sklenjeni so bili okvirni sporazumi za dobavo tovornih vozil z nadgradnjami za Civilno zaščito. Za sistem zaščite in reševanja je bila sklenjena pogodba za nakup in montažo siren. Po sklenjenih okvirnih sporazumih in samostojno izvedenih postopkih je bila kupljena računalniška strojna oprema. Na podlagi postopka vlada-vladi je bilo podpisano pismo o sprejemu ponudbe (Letter of Acceptance – LOA) za nakup radijskih naprav. Na področju vzdrževanja so bile podpisane pogodbe za vzdrževanje radarjev GM403, ladij SV in vanje vgrajenih sistemov, navigacijskih naprav na ladjah in helikopterjev Bell. Na področju zagotavljanja prehrabnih artiklov je bilo podpisanih 23 novih pogodb za obdobje treh let. Sklenjene so bile dveletne pogodbe za nezgodno zavarovanje oseb in pogodba za zavarovanje zračnih plovil za obdobje enega leta.

Po sporazumu z Vlado ZDA je bil financiran nakup lahkih sanitetnih kolesnih oklepnih vozil, telekomunikacijske opreme in rezervnih delov za vozila.

Napisana je bila dopolnjena taktična študija za oblikovanje srednje bataljonske bojne skupine.

Pripravljeni so bili zagonski investicijski dokumenti, med katerimi so med pomembnejšimi:

- dokument identifikacije investicijskega projekta za nakup taktičnih tovornih vozil,
- posodobitev srednjih transportnih helikopterjev Cougar,
- nakup dveh helikopterjev za specialne sile,
- nakup tehnološke opreme strelišč,
- nakup oborožitvenega sistema zračne obrambe zelo kratkega dosega,
- nakup premestljive komunikacijsko-informacijske opreme SV,
- dokup opreme za zagotavljanje delovanja komunikacijsko-informacijskih sistemov v SV v letih od 2021 do 2026,
- nakup JRKB-brezpilotnega nadzornega sistema.

Na področju gradnje infrastrukture smo v okviru posodobitve letališča Cerklje ob Krki zgradili gasilski objekt ter nabavili opremo in vozila za Gasilsko reševalno službo.

Končali smo razširitev operativnih prostorov Centra za nadzor in kontrolo zračnega prostora (CNKZP) v Letalski bazi Brnik. Projekt implementacije širitve Natovega sistema za nadzor in poveljevanje v zračnem prostoru (ASBE) temelji na sovlaganju Nata in na vgradnji v zavezništvu normiranih sistemov.

Pripravili smo tudi projektno dokumentacijo za posodobitev strelišča Apače.

Na področju infrastrukture so se končala gradbeno-obrtniška in inštalacijska (GOI) dela za energetske sanacije objektov v Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni, vložena je bila zahteva za dodelitev nepovratne finančne spodbude za izvedena dela s strani EKO sklada.

Zagotavljali smo nujna materialna sredstva (MS) za delovanje poveljstev in enot SV doma ter v mednarodnih operacijah in na misijah, za zaščitno varovalno opremo ob izbruhu pandemije covid-19, za obnavljanje iztrošenih MS ter zakonsko predpisano opremo s področij varstva pri delu, varstva pred požarom in varovanja okolja.

Z nakupom novega streliva in vadbenih sredstev so se dopolnile zaloge SV za usposabljanja in bojno delovanje.

Najpomembnejši razvojnoraziskovalni projekti

Neposredni učinki izvajanja razvojnoraziskovalne (RR) dejavnosti na nacionalni ravni so se kazali pri izvedenih oziroma dokončanih in nadaljevanih projektih leta 2020. Končali smo štiri nacionalne projekte, in sicer:

- prenosni UV-sistem za usposabljanje posadk zrakoplovov,
- nadgradnjo sistema za določanje potresne ogroženosti in odzivnosti za zaščito in reševanja v Sloveniji (POTROG 4),
- nadgradnjo sistema za obveščanje in opozarjanje ob plazovih (MASPREM 4),
- nadgradnjo študije učinkovite uporabe zaščitnih vodnih barž ob onesnaženju celinskih voda z nafto, njenimi derivati in kemijsko podobnimi snovmi (BARAŽE).

Nadaljevali smo razvoj osmih nacionalnih razvojnoraziskovalnih projektov. Prizadevali smo si, da covid-19 ne bi bistveno vplival na zastavljene roke, kar nam je večinoma uspelo. Nekoliko smo zamaknili dokončanje dveh projektov, in sicer projekta mornariški brezpilotni letalni sistem (MBLS) Galeb ter sistema stabilizirane EO/IR-kamere z vgrajenim laserskim detektorjem, RF-zaščito in avtomatskim sledenjem.

V okviru projektov Evropske obrambne agencije (European Defence Agency – EDA) smo sodelovali v projektih:

- razvoj hibridnega vozila – študija HybriDT,
- tehnološki demonstrator Miniaturizacija tehnologije gorivnih celic – IAPUNIT,
- oblikovanje skupne baze podatkov o MES (minskoeksplozivnih sredstvih),
- razvoj kovinskih auksetičnih 3D-tiskanih materialov za osebno balistično zaščito – AMALIA.

Dejavno smo se vključevali v delo Evropske komisije (EK) v okviru Evropskega obrambnega sklada (EDF) ter spodbujali podjetja k prijavi na razpise Evropskega programa za razvoj obrambne industrije (European Defence Industrial Development Programme - EDIDP), kar je imelo velik odziv med raziskovalnimi organizacijami in podjetji. V okviru foruma je MO predlagalo vseevropski projekt vzpostavljanja energetske učinkovitih vozlišč z uvajanjem obnovljivih virov, hranjenja energije v vodiku, lokalne kogeneracije elektrike in toplote ter podpore električni mobilnosti.

Prispevek zaključenih nacionalnih projektov k izboljšanju zmogljivosti in učinkovitosti ukrepanja sil za zaščito, reševanje in pomoč

Nadgradnja sistema za določanje potresne ogroženosti in odzivnosti za zaščito in reševanje v Sloveniji POTROG 4 je nadaljevanje razvoja za zaščito in reševanje na tem področju. V okviru projekta je bil nadgrajen in izboljšan sistem za vsestransko pripravljenost za potres. Nadaljevalo se je ocenjevanje stavb z območij srednje potresne nevarnosti, in sicer v občinah Pivka, Cerknica in Tolmin. Na podlagi rezultatov je bila posodobljena baza potresne odpornosti in ranljivosti posameznih stavb ter prebivalcev.

Nadgradnja sistema za obveščanje in opozarjanje ob plazovih MASPREM 4 je nadaljevanje razvoja za zaščito in reševanje. Nadaljevala sta se zbiranje podatkov o plazovih, še posebej ob večjih padavinskih dogodkih, in njihova verifikacija. Narejene so bile analiza, validacija in nadgradnja dinamičnega modela, ki je bil vzpostavljen na lokalni ravni za izbrana pilotna območja.

Študija učinkovite uporabe zaščitnih vodnih baraž ob onesnaženju celinskih voda z nafto, njenimi derivati in kemijsko podobnimi snovmi (BARAŽE) nadgrajuje Študijo učinkovite uporabe zaščitnih vodnih baraž za podporo interventnega ukrepanja ob nesreči s posledico nenadnega onesnaženja celinskih voda z nafto, njenimi derivati in kemijsko podobnimi snovmi in predlog rešitev spremljanja širjenja onesnaženja celinskih voda (OCV). Z vzpostavljenim sistemom pravočasnega računalniško podprtega modeliranja scenarijev dogodkov ob nesrečah, na podlagi pregleda in dopolnitev popisa lokacij virov ogrožanja, z razvojem ustrezne zaščitno-reševalne opreme in sredstev ter z nadgradnjo aplikacije Razlitje prispevamo k izboljšanju zmogljivosti in učinkovitosti neposrednega ukrepanja sil za zaščito, reševanje in pomoč ob nesreči.

Sodelovanje s slovensko (obrambno) industrijo in razvojnoraziskovalnimi ustanovami

Leta 2020 smo v sodelovanju z gospodarskim interesnim združenjem Grozdom obrambne industrije Slovenije (GOIS) organizirali 12 dogodkov, povezanih z obiski tujih in domačih diplomatskih predstavnikov. Industriji so bile posredovane informacije o razpisih iz Bruslja. Z Javno agencijo Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije (SPIRIT) in z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) je bil organiziran spletni seminar o razpisih zveze Nato in agencij (NATO Support and Procurement Organisation – NSPO in NATO Communications and Information Agency – NCIA). Obrambni industriji je bila za razvoj omogočena izposoja opreme in sredstev iz SV, proizvodnji pa testiranje njihovih izdelkov na vadišču Poček.

5

PRIPRAVE IN UKREPI ODZIVANJA DRŽAVE NA KRIZE

Ministrstvo za obrambo v okviru nalog usmerjanja in usklajevanja področja obrambnega načrtovanja in civilnega kriznega načrtovanja (Nato CEP) zagotavlja načrtovanje priprav in ukrepov za učinkovito odzivanje države na različne krize.

Globalne krizne razmere so v času prvega vala pandemije covid-19 izpostavile širši pomen vojaške mobilnosti ter posebej osvetlile pomen povezljivosti in medsektorske soodvisnosti, še zlasti v povezavi z zagotavljanjem vsesplošne pripravljenosti in odpornosti držav v kriznih razmerah. Dosežen je bil precejšen napredek na področju vojaške mobilnosti, tako na infrastrukturnem kot tudi na normativnem področju. Republika Slovenija je skladno z izpolnjevanjem sprejetih zavez v okviru zavezništva tujim oboroženim silam zagotavljala podporo države gostiteljice. Izdan je bil prenovljen Katalog kartografskega gradiva Ministrstva za obrambo 2020.

Na Ministrstvu za obrambo smo se osredotočali na medresorsko koordinacijo in dvig nacionalnega zavedanja o pomenu krepitve odpornosti države za zoperstavljanje hibridnim grožnjam.

Najpomembnejše dejavnosti in napredek v obrambnem načrtovanju, civilni pripravljenosti in zaščiti kritične infrastrukture

S sklepom Vlade RS je bil spremenjen Sklep o določitvi priprav za izvajanje ukrepov za pripravljenost, s katerim so določeni nosilci in sodelujoči pri implementaciji novih in spremenjenih Natovih ukrepov kriznega odzivanja. Posodobljen je bil tudi Sklep o določitvi priprav za izvajanje ukrepov za pripravljenost za Ministrstvo za obrambo, s katerim so bili določeni nosilci in sodelujoči pri izvajanju dejavnosti v pristojnosti ministrstva.

V okviru Nata so se skladno z okrepljeno odvratalno in obrambno držo zavezništva ter komplementarno z dejavnostmi EU na tem področju okrepile dejavnosti **v civilni pripravljenosti ter krepitvi odpornosti države in družbe**. Skladno z navedenim in ob upoštevanju 3. člena Severnoatlantske pogodbe se je posledično okrepilo tudi delo Ministrstva za obrambo kot nacionalnega usmerjevalca in medresorskega koordinatorskega civilnega kriznega načrtovanja. Glavnina dejavnosti na področju civilne pripravljenosti je potekala v okviru Natovega Odbora za civilno krizno načrtovanje (Civil Emergency Planning Committee – CEPC) in njegovih načrtovalnih skupin, da bi posodobili sedem osnovnih zahtev za doseganje odpornosti družbe: (1) neprekinjeno delovanje oblasti, (2) neprekinjena oskrba z energenti, (3) obvladovanje nenadzorovanega gibanja ljudi, (4) odpornost zalog oziroma virov vode in hrane, (5) obravnava množičnih žrtev, (6) odpornost civilnih komunikacijskih sistemov in (7) odpornost civilnih transportnih sistemov, ki so jo obrambni ministri potrdili na svojem junijskem zasedanju. Revizija obravnava vpliv novih in nastajajočih tehnologij, na primer 5G, ter tujih neposrednih naložb po vseh sedmih zahtevah, prav tako pa vključuje priporočila, ki izhajajo iz začetnih spoznanj ob pandemiji covid-19. Na oktoborskem zasedanju obrambnih ministrov je bilo potrjeno Poročilo o stanju civilne pripravljenosti 2020, ki je nastalo na podlagi zavezniških odgovorov na Natov vprašalnik o načrtovanju obrambnih zmogljivosti 2019/2020 in na podlagi katerih bomo lahko zaveznice odpravile pomanjkljivosti v nacionalnih civilnih zmogljivostih na področju civilne pripravljenosti.

Ministrstvo za obrambo opravlja naloge strokovnega usmerjanja in usklajevanja dejavnosti na področju **kritične infrastrukture**. V skladu z 20. členom Zakona o kritični infrastrukturi (ZKI) je nosilec sektorjev kritične infrastrukture (pristojnim ministrstvom) in upravljavcem kritične infrastrukture redno dajalo usmeritve ter jim strokovno pomagalo glede opravljanja nalog, ki izhajajo iz določil ZKI.

Na podlagi poročil upravljavcev kritične infrastrukture in nosilcev sektorjev kritične infrastrukture smo pripravili skupno letno poročilo o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture Republike Slovenije za leto 2019, ki ga je sprejela Vlada RS junija 2020.

Od aprila do septembra 2020 je Ministrstvo za obrambo zagotavljalo strokovno pomoč nosilcem sektorjev kritične infrastrukture pred izvedbo inšpekcijskih nadzorov Inšpektorata RS za obrambo (IRSO) in po njej na področju kritične infrastrukture. Nadzor je bil izveden pri vseh šestih nosilcih sektorjev kritične infrastrukture, v vseh osmih sektorjih.

Pomembni dogodki in napredek na področjih vojaške mobilnosti in podpore države gostiteljice (Host Nation Support – HNS)

Leta 2020 je opravljanje nalog na področju vojaške mobilnosti zaznamovala pandemija covid-19, ki pa je kljub zamudam pri izvedbi nekaterih dejavnosti na področju vojaške mobilnosti na ravni EU ter posledično na nacionalni ravni osvetlila nekatera nova in pomembna spoznanja, ki zahtevajo dodatno razpravo in iskanje ustreznih rešitev. Globalne krizne razmere so v času prvega vala pandemije covid-19 izpostavile širši pomen vojaške mobilnosti ter posebej osvetlile pomen povezljivosti in medsektorske soodvisnosti, še zlasti v povezavi z zagotavljanjem vsesplošne pripravljenosti in odpornosti držav v kriznih razmerah. Ob navedenem je bil izpostavljen tudi pomen civilno-vojaških sinergij, tako na nacionalni kot tudi na mednarodni ravni.

Kljub pandemiji covid-19 je bil na področju vojaške mobilnosti leta 2020 dosežen precejšen napredek. Opredeljena so bila nacionalna izhodišča za pripravo infrastrukturnega dela nacionalnega načrta vojaške mobilnosti, povezana z vojaškimi zahtevami za gradnjo prometne infrastrukture, na zakonodajnem delu vojaške mobilnosti pa se je v okviru EU nadaljevalo usklajevanje pravnih podlag za optimizacijo izdaje diplomatskih dovoljenj za čezmejne premike vojaškega osebja in opreme po zraku in kopnem ter na področju carinske zakonodaje. V pripravi sta tehnična sporazuma za optimizacijo izdaje diplomatskih dovoljenj za čezmejne premike vojaškega osebja in opreme po kopnem in po zraku. Republika Slovenija dejavno sodeluje pri pripravi in usklajevanju obeh sporazumov, podpis obeh sporazumov pa se načrtuje leta 2021. Leta 2020 je bil v okviru EU usklajen Programski dogovor o usklajevanju vojaških zahtev, povezanih s carino.

Sprejete rešitve na področju vojaške mobilnosti v zvezi optimizacijo čezmejnih premikov vojaškega osebja in opreme v Evropi za zagotavljanje nacionalne in kolektivne varnosti bodo nadgradile in optimizirale rešitve v Načrtu zagotavljanja države podpore gostiteljice v Republiki Sloveniji ter bodo pripomogle tudi k optimiziranju premikov zavezniških sil čez ozemlje Republike Slovenije, njene teritorialne vode in zračni prostor. Prizadevanja Ministrstva za obrambo na področju vojaške mobilnosti in podpore države gostiteljice so osredotočena na dosledno izvajanje sprejetih zavez v EU in Natu, implementiranje sprejetih rešitev ter s tem k dejavnemu prispevanju k zagotavljanju nacionalne in kolektivne varnosti.

Zoperstavljanje hibridnim grožnjam

Na področju zoperstavljanja hibridnim grožnjam so se okoliščinam covid-19 prilagajale tudi nacionalne dejavnosti. Prvič so bile vsebine obravnavane na Sekretariatu Sveta za nacionalno varnost (SSNAV) oktobra 2017. Njihovo koordinacijo, usmerjanje in usklajevanje je do določitve osrednjega organa na ravni RS prevzelo Ministrstvo za obrambo v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve. Na Ministrstvu za obrambo smo se osredotočali na medresorsko koordinacijo in dvig nacionalnega zavedanja o pomenu krepitve odpornosti države za zoperstavljanje hibridnim grožnjam. Nacionalno usklajena stališča smo zastopali na mesečnih sestankih

Horizontalne delovne skupine za krepitev odpornosti in zoperstavljanje hibridnim grožnjam (Horizontal Working Party to Enhance Resilience and Countering Hybrid Threats – HWP ER CHT) in sestankih nacionalnih točk za stike v hibridni fuzijski celici EU (EU Hybrid Fusion Cell Point of Contact – EU HFC POC), ki so potekali dvakrat na leto.

Slovenija je od julija 2019 tudi članica Evropskega centra odličnosti za zoperstavljanje hibridnim grožnjam (Hybrid CoE) na Finskem. V tem okviru smo iskali sinergije in sodelovali v projektih centra, ki smiselno podpirajo in krepijo nacionalna prizadevanja na področju zoperstavljanja hibridnim grožnjam.

Kartografska dejavnost

Zagotovljena je bila kartografska in geoprostorska podpora Slovenski vojski ter zaščiti in reševanju. Nadaljevali smo razvojne naloge in vzdrževanje vojaškega kartografskega sistema, usklajenega z nacionalnimi vojaškimi in Natovimi standardi ter Natovo geoprostorsko politiko. V sodelovanju z Geodetsko upravo Republike Slovenije in Geodetskim inštitutom Slovenije je bilo vsebinsko obnovljenih in natisnjenih več listov vojaške topografske karte Republike Slovenije različnih meril. Izdan je bil prenovljen Katalog kartografskega gradiva Ministrstva za obrambo 2020. Za priprave pripadnikov Slovenske vojske na vaje ter mednarodne operacije in misije ter na podlagi sklenjenih sporazumov na geoprostorskem področju z državami zavezništva in Vrhovnim poveljstvom zavezniških sil v Evropi (Supreme Headquarters Allied Powers Europe – SHAPE) je bilo izmenjano ali pridobljeno predpisano kartografsko gradivo in drugi geoprostorski podatki. Vzpostavljen je bil enoten geoprostorski informacijski portal ministrstva (GEOPORTAL), ki združuje osrednji geografski informacijski sistem ministrstva z informacijami in dostopom do najnovejšega vojaškega kartografskega gradiva.

6

NAJPOMEMBNEJŠE VAJE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

Vaje v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so bile opredeljene z vladnim načrtom vaj za leto 2020. Načrt obsega vaje obrambnega sistema, vaje Slovenske vojske in vaje s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Slovenska vojska je kljub zaostrenim epidemičnim razmeram uspešno izvedla obsežno in zahtevno vajo Preskok 2020 na širšem območju Slovenije zunaj vadišč Slovenske vojske. Izvedba vaj se je pokazala primerna za preverjanje usposobljenosti enot SV in doseganje ciljev usposabljanja leta 2020 v zahtevnih okoliščinah epidemije bolezni covid-19.

Zaznan je bil zelo pozitiven odziv lokalne skupnosti na območjih, na katerih je potekala serija vaj Preskok 2020, in tudi širše javnosti.

Slovenija je leta 2020 sodelovala v Natovi vaji kibernetске obrambe Cyber Coalition 2020, katere namen je bil izboljšati sodelovanje članic v kibernetickem prostoru pri izvajanju operacij s preverjanjem postopkov odločanja ter organizacijskih in tehničnih postopkov. S sodelovanjem na vaji je želela preveriti odzive nacionalnega varnostnega sistema Republike Slovenije na posredne ali neposredne grožnje v kibernetickem prostoru po postopkih, ki jih predvideva predlog nacionalnega načrta odzivanja na kibernetiske incidente, ter hkrati preizkusiti sodelovanje z gospodarskim sektorjem.

Z vajami varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se preverja ustreznost konceptov zaščite, reševanja in pomoči glede na vrsto in obseg posledic naravnih in drugih nesreč.

Vaja Preskok 20, pomembna vaja Slovenske vojske leta 2020

Od aprila do junija 2020 je Slovenska vojska izvedla serijo vaj Preskok 20, s katerimi smo omilili posledice za usposobljenost in pripravljenost SV, ki so nastale zaradi odpovedi vaj zaradi covid-19. Slovenska vojska je obsežno in zahtevno vajo Preskok 20 izvedla na širšem območju Slovenije zunaj vadišč Slovenske vojske in ob podpori in sodelovanju 59 občin ter s soglasjem več kot 2000 lastnikov zemljišč. Scenarij vaj Preskok 20 je izhajal iz mesta in vloge Slovenske vojske v geostrateškem okolju in zahtevnih okoliščinah epidemije covid-19. Izvedba je temeljila na zemljiščih zunaj vadišč Slovenske vojske zaradi seznanitve enot Slovenske vojske s terenom Republike Slovenije, kar je hkrati omogočilo oblikovanje realističnega vadbenega okolja. Izvedba vaj Preskok 20 se je izkazala kot primerna za preverjanje usposobljenosti enot SV in doseganje ciljev usposabljanja leta 2020 v zahtevnih okoliščinah epidemije bolezni covid-19. Motiviranost vojakov za usposabljanje v okviru vaj Preskok 20 je ocenjena zelo visoko. Z vajo smo zagotovili vzdrževanje pripravljenosti sil Slovenske vojske in utrdili zaupanje lokalnega prebivalstva v Slovensko vojsko. Na območjih, na katerih so potekale vaje, je bilo zaznati zelo pozitiven odziv lokalne skupnosti in tudi širše javnosti.

Vaja na področju kibernetске varnosti

Slovenija je leta 2020 sodelovala v Natovi vaji kibernetске obrambe Cyber Coalition 2020. Poleg 25 članic zaveznitva so bile v vajo vključene tudi štiri partnerske države in EU. Namen vaje je bil izboljšati sodelovanje članic v kibernetickem prostoru pri izvajanju operacij s preverjanjem procesov odločanja ter organizacijskih in tehničnih postopkov.

Poleg Ministrstva za obrambo, ki je bilo organizator in nosilec vaje v Republiki Sloveniji, so bili v vajo vključeni tudi Uprava Republike Slovenije za informacijsko varnost, Ministrstvo za notranje zadeve, Urad Vlade Republike

Slovenije za varovanje tajnih podatkov, Slovenska obveščevalno-varnostna agencija, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za infrastrukturo, Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje, SI-CERT, Telekom Slovenije, Slovenske železnice in Agencija za nadzor zračnega prometa.

Slovenija je želela s sodelovanjem na vaji preveriti odzive nacionalnega varnostnega sistema Republike Slovenije na posredne ali neposredne grožnje v kibernetickem prostoru po postopkih, ki jih predvideva predlog nacionalnega načrta odzivanja na kibernetiske incidente, ter hkrati preizkusiti sodelovanje z gospodarskim sektorjem.

Najpomembnejše vaje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Z vajami na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se preverja ustreznost konceptov zaščite, reševanja in pomoči glede na vrsto in obseg posledic naravnih in drugih nesreč. Zaradi razglašene epidemije covid-19 je bila državna vaja Ukrepanje ob jedrski nesreči 2020 prenesena v leto 2021, enako velja tudi za večino načrtovanih regijskih vaj. Leta 2020 je bil izveden teoretični del mednarodne vaje Siquake 2020, praktični del in večina načrtovanih mednarodnih vaj pa so bili odpovedani in bodo izvedeni leta 2021, če bo zaradi epidemičnih razmer to mogoče.

VOJAŠKA OBRAMBA

7.1 SPREMEMBE PRI PRIDOBIVANJU IN ZADRŽEVANJU KADROVSKIH VIROV

Na Ministrstvu za obrambo si zelo prizadevamo izboljšati popolnjenost Slovenske vojske. Leta 2020 smo zato pripravili več pravnih podlag za izboljšanje statusa vojakov, lažje zaposlovanje novih vojakov in promocijo poklica vojaka. Poskrbeli smo za celostno skrb za pripadnike SV in njihove družine.

Zakonodaja

Sprejeta so bila dopolnila Zakona o obrambi, ki med drugim rešujejo izziv zaposlovanja vojakov po 45. letu starosti in jim zagotavljajo večjo socialno varnost. Omogočeno je nadaljevanje kariere v Slovenski vojski oziroma na Ministrstvu za obrambo ali prezaposlitev v drug državni organ brez javnega natečaja, ob tem, da se ohrani višina plače. Vojakom se po dopolnjenem 45. letu omogoči razporeditev na drugo ministrstvo ali drug državni organ, pri čemer obdržijo število doseženih plačnih razredov. Če bi vojak po razporeditvi na ministrstvo ali v drug državni organ prejel osnovno plačo v nižjem znesku, kot je znesek osnovne plače, ki jo je prejemal do razporeditve, bi mu ministrstvo do izenačitve izplačevalo razliko do zneska plače, ki jo je prejemal do razporeditve.

Pripadnikom pogodbene rezerve se s spremembo zakona omogoča sklepanje pogodbe o opravljanju vojaške službe v SV za obdobje najmanj enega leta (prej najmanj pet let), program temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja (TVSU) za pogodbene pripadnike rezervne sestave brez odsluženega vojaškega roka se lahko izvede v krajšem času od treh mesecev, kot je to določeno za stalno sestavo, ter širi nabor obveznosti, s čimer se večja obseg delovanja pripadnikov pogodbene rezerve v miru.

Z novelo zakona je razširjen nabor obveznosti pogodbenih pripadnikov rezervne sestave SV. Z možnostjo vpoklica na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti SV, je mogoče fleksibilnejše in kratkotrajnejše delovanje rezervne sestave SV v miru v primerjavi z vpoklicem na opravljanje vojaške službe v miru. Tako bi zagotovili večjo uporabnost rezervne sestave tudi v miru, hkrati pa preprečili prekinitve pogodb zaradi vpoklica pogodbenih pripadnikov v vojaško službo, kar zaradi kadrovske podhranjenosti stalne sestave SV postaja že ustaljena praksa. Bistveno je, da pri vpoklicu na opravljanje nalog ne nastopi suspenz pogodbe o zaposlitvi, ampak je status enak kot ob vpoklicu na usposabljanje, kar pomeni pravico do nadomestila plače oziroma povračilo delodajalcu.

Učinki sprememb obrambne zakonodaje so pozitivni tudi pri pridobivanju kadra. Namen je spodbuditi interes državljanov za zaposlitev in pogodbeno opravljanje vojaške službe. V Slovenski vojski smo zaustavili negativna kadrovska gibanja in leta 2020 zaposlili 222 kandidatov, kar je dvakrat več kot leta 2019. Glede na preteklo leto se je obseg odhodov stalne sestave (STAS) iz SV zmanjšal za 28 %, obseg prihodov v SV pa povišal za 100 %.

Prihodi in odhodi STAS SV po letih

STATUS/LETO	2016	2017	2018	2019	2020
ODHODI	316	286	266	345	248
PRIHODI	205	134	117	111	222
Odhodi/prihodi (%)	154 %	213 %	227 %	311 %	112 %

Leta 2020 je bilo zaznati opazna pozitivna gibanja v razmerju med odhodi in prihodi v SV, saj je bilo le 12 % več odhodov kot prihodov v primerjavi z letom 2019, ko je bilo odhodov za več kot trikrat več kot prihodov. Iz navedenega je mogoče sklepati, da ukrepi promocije SV ter pridobivanja kadrov delujejo in kažejo pozitivne rezultate.

Celostna skrb za pripadnike SV

Pripadnikom SV so bili zagotovljeni zdravstvena oskrba, psihološka oskrba, socialnovarstvena oskrba, pravna pomoč in pravno svetovanje, religiozno-duhovna oskrba, športne dejavnosti in organizirano preživljanje prostega časa. Posebna skrb je bila namenjena pripadnikom, ki so bili napoteni v MOM, mirnodobne strukture SV v tujini (MSSVT) in na druge naloge v tujini, ter njihovim družinam.

Promocija SV

Leta 2020 je bilo v skladu z načrtom promocijskih dejavnosti načrtovanih 276 promocijskih dogodkov. Zaradi epidemije smo jih izvedli 116. Velik del promocijskih dejavnosti so opravile v jesenskem delu uprave za obrambo prek videokonferenčnih povezav s srednjimi šolami in na virtualnih kariernih sejmih.

Ministrstvo za obrambo je leta 2020 v okviru sporazuma za pripravo in izvajanje celovite strategije promocije in oglaševanja Slovenske vojske, vojaške službe in vojaškega poklica ter pridobivanja kadrov za Slovensko vojsko nadaljevalo sodelovanje s skupino Pristop, d. o. o. Cilj dolgoročne kampanje je bil oblikovati zavedanje o Slovenski vojski kot odgovornem in zanesljivem zaposlovalcu ter prikazati vojaški poklic, ki je privlačen za mlade, z več zanimivimi možnostmi za uresničitev njihovih ciljev.

Promocijo vojaškega poklica smo uresničevali predvsem na spletnem mestu Postani vojak. Oglaševali smo tudi na Facebooku, Youtubu in Instagramu. Naše oglase smo prikazali tistim uporabnikom mobilnih telefonov, ki so potencialni kandidati za določeno obliko sodelovanja s Slovensko vojsko (določena starostna, interesna oziroma izobrazbena skupina), in tako dosegli veliko večjo učinkovitost in hkrati nižjo ceno oglaševanja.

Televizijske kampanje so bile namenjene široki ciljni publiki. Njihov cilj je bilo dviganje ozaveščenosti in čim širša vključitev različnih TV-postaj v Sloveniji. Poudarek je bil tudi na digitalnem dosegu in frekvencah. V medijski načrt so bili vključeni tako mediji širokega dosega kot tudi manjši in lokalni mediji, da bi dosegli čim več naslovnikov. S kampanjo na spletu pa sta bila pokrita nacionalni in lokalni del Slovenije. Zelo odmevno je bilo tudi radijsko oglaševanje na lokalni in nacionalni ravni. Tiskani mediji so bili manj zastopani, predvsem na lokalni ravni.

Neposreden rezultat tovrstnega oglaševanja leta 2020 je bilo 1000 e-prijav za vse oblike sodelovanja s Slovensko vojsko. V to so vštete le tiste e-prijave, pri katerih je uporabnik ob prejemu oglasa na mobilni telefon takoj sledil oglasu na spletno stran in tam oddal prijavo. Mnogi so oddali prijavo pozneje, na primer iz računalnika.

Novi ukrepi pridobivanja kadrov in skrajšanje postopkov zaposlovanja

Sprejeli smo ukrepe, ki so usmerjeni v izboljšanje stanja popolnitve Slovenske vojske, pomlajevanje strukture in izboljšanje socialnega položaja vojakov. Oktobra 2020 je bil dopolnjen Program in kriteriji selekcije za izbor kandidatov in kandidatov za opravljanje vojaške službe. Z novim programom rezultat preverjanja gibalnih sposobnosti ni več pogoj za zaposlitev, ampak vodilo inštruktorjem za individualne priprave kandidata

pred temeljnimi vojaškimi strokovnim usposabljanjem. Program gibalnih sposobnosti kandidati opravljajo v domicilnih enotah. Upoštevajo se merila Programa gibalnih sposobnosti sedanje šolske generacije.

Skrajšali smo čas vodenja postopka od oddaje vloge do zaposlitve. Slovenska vojska zaposli kandidata takoj po prejetju popolne dokumentacije in glede na njegove zmožnosti ter želje. Kandidate nato napotimo na priprave v domicilne enote, kjer si povečajo psihofizično kondicijo za uspešno opravljanje temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja. Čas od oddaje vloge do zaposlitve traja zdaj 45 dni, do julija 2020 pa so postopki trajali več kot 100 dni.

Uvajamo spremembe na področju temeljnega vojaškega usposabljanja z vzpostavitvijo enotne vstopne točke v Slovensko vojsko za vse oblike služenja domovini – prostovoljno služenje vojaškega roka, usposabljanje za pogodbeno rezerviste in kandidate za poklicnega vojaka, kar poenostavlja in skrajšuje postopek usposabljanja ter kandidatom omogoča lažji prehod med posameznimi fazami glede na njihove zmožnosti in pričakovanja. Kandidati bodo lahko oddali elektronsko vlogo z vsemi potrebnimi prilogami. S poenotenjem in skrajšanjem vložitve vloge v enem koraku se bo čas postopkov zaposlovanja še skrajšal.

Leta 2020 je SV začela podpisovati pogodbe o zaposlitvi in izplačevati posebne denarne nagrade skladno z Uredbo o posebnih denarnih nagradah ob sklenitvi in podaljšanju pogodbe o zaposlitvi v Slovenski vojski. Prejetih posebnih nagrad kandidati ne vračajo, ker jih dobijo po uspešno končanem usposabljanju ali po koncu dela v SV.

Zvišali smo osnovo za izračun plačila za pripravljenost za morebitni vpoklic z 0,64 % bruto minimalne plače na dan na 0,8 %, kar pomeni 25-odstotno povečanje. Ministrstvo želi tako povečati zainteresiranost kandidatov za pogodbeno opravljanje vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske in interes pogodbenih pripadnikov za podaljševanje pogodbenega razmerja, da bi zagotovili potreben obseg rezervne sestave Slovenske vojske.

Leta 2020 je bilo za pogodbeno rezervo oddanih 232 vlog (126 leta 2019), sklenjenih pa 73 novih pogodb (37 leta 2019). Pogodbo je prekinilo 51 rezervistov (188 leta 2019).

Izboljšanje statusa pogodbenih pripadnikov vsebuje tudi predlog sprememb in dopolnitev Uredbe o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV, ki je pripravljen skladno z novelo Zakona o obrambi. Uredba omogoča sklepanje pogodb o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi za krajše časovno obdobje enega leta iz dosedanjih pet let. Pogodbenemu rezervistu se ob vpoklicu na opravljanje vojaške službe v miru povrne razlika do osnovne plače pri njegovem delodajalcu, v soglasju z delodajalcem pa jo bo lahko opravljal tudi več kot sedem mesecev, če bo to želel. Med pomembnejšimi spremembami je tudi zvišanje starostne meje za sodelovanje vojakov in podčastnikov pogodbeno rezerve s 50 na 55 let.

Skupno se je za prostovoljno služenje vojaškega roka leta 2020 prijavilo 197 kandidatov (165 fantov in 32 deklet), kar je največ od leta 2014. Zaradi neizpolnjevanja splošnih in zdravstvenih pogojev smo na služenje v petih terminih skupaj lahko napotili 106 kandidatov, od tega 90 fantov in 16 deklet.

Slovensko vojsko, vojaške večine in poklice približujemo mladim tudi v obliki dvotedenskih zimskih in poletnih vojaških taborov. Za dijakinje in dijake smo organizirali brezplačni vojaški tabor MORS in mladi. Polnoletnim dijakom in študentom, ki želijo doživeti življenje in delo pripadnika Slovenske vojske, pa je namenjen Vojaški tabor. Leta 2020 sta bila na Bohinjski Beli izvedena dva zimska tabora MORS in mladi. Udeležilo se ju je skupno 97 dijakov, od teh 31 deklet. Dveh poletnih taborov MORS in mladi v Novem mestu pa se je udeležilo

254 dijakov, med njimi je bilo 124 deklet. Vojaškega tabora se je udeležilo 85 študentov in polnoletnih dijakov, deklet je bilo 20. V sklopu slednjega lahko študentje opravijo tudi obvezno strokovno prakso, kar je izkoristilo pet študentov Fakultete za družbene vede in osem študentov Fakultete za varnostne vede.

Leta 2020 je strokovno prakso oziroma obvezno usposabljanje v enotah SV, skladno s pogodbo o štipendiranju, opravilo tudi 15 štipendistov ministrstva.

7.2 VZPOSTAVITEV ZMOGLJIVOSTI SLOVENSKE VOJSKE

Republika Slovenija prepoznava in se spoprijema s posledicami spremenjenega varnostnega okolja, v katerem se zaostrovanje varnostnih tveganj in groženj zdi zelo verjetno. To zahteva odziven in delujoč obrambni sistem ter izboljšanje obrambne sposobnosti Republike Slovenije s krepitvijo sil in zmogljivosti Slovenske vojske. Sprejet je bil Zakon o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026.

Sodobno varnostno okolje določa razvoj Slovenske vojske v smeri povečanja sposobnosti delovanja v različnih varnostnih in obrambno-vojaških scenarijih v celotnem spektru delovanj, višje stopnje pripravljenosti ter večje odzivnosti, odpornosti, vzdržljivosti in povezljivosti vojaških zmogljivosti. Nujna sta nenehno prilagajanje in ustrezen razvoj vojaških zmogljivosti v smeri večje sposobnosti manevra, ognja in premičnosti na bojišču, zaščite sil, izboljšanja premestljivosti, integracije komunikacijskih in informacijskih sistemov ter nadzornih sensorjev v enotno omrežje, ki bo omogočalo izmenjavo informacij in podatkov v realnem času.

Republika Slovenija je leta 2020 resneje pristopila h krepitvi pripravljenosti Slovenske vojske prek sprejema širokega spektra ukrepov in sistemskih prilagoditev, s katerimi si na eni strani prizadeva za celovitejšo in ustrežnejše urejanje sistemskih vprašanj popolnjenja in modernizacije Slovenske vojske, po drugi strani pa namenja potrebna sredstva za ustrezno opremljanje in modernizacijo skladno z nacionalnimi načrti in zavezami, sprejetimi v okviru zavezništva.

Pregled implementacije zavez o zagotavljanju zmogljivosti skladno s cilji zmogljivosti Nata iz začetka leta 2020 je ponovno opozoril na zaskrbljujoče stanje in nujnost ukrepov, ki bodo vodili v preobrat v večletnem nezadostnem vlaganju v razvoj in opremljenost Slovenske vojske in verodostojnejše izpolnjevanje skupnih zavez ter prevzemanje pravičnega dela skupnega bremena. To je potrdilo tudi nacionalno poročilo o pripravljenosti Slovenske vojske iz marca 2020, ki je ponovno ugotovilo nezadostno stopnjo pripravljenosti SV za delovanje v krizi ali vojni.

Zakon o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 naslavlja pomembne večletne primanjkljaje v investicijah v obrambni resor in postavlja temelje za večletni stabilni razvoj in investicije v Slovensko vojsko.

Državni zbor RS je novembra sprejel proračun za leti 2021 in 2022, ki ga zaznamuje prepotrebna rast obrambnih izdatkov. Na podlagi zastavljenih izhodišč se je leta 2020 nadaljevala priprava nove Resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2035, ki bo utemeljila dolgoročni razvoj SV. Prav tako se je leta 2020 začela priprava Srednjeročnega obrambnega programa za obdobje 2021–2026.

Slovenska vojska se razvija kot kopenska vojska z elementi zračne in pomorske komponente. Poudarek bo še naprej na vzdrževanju že vzpostavljenih zmogljivosti in vzpostavitvi zmogljivosti srednje bataljonske bojne skupine. Nabava transportnega letala bo omogočala neodvisnost zračnega transporta za vojaške in civilne namene. Postopek nabave letala poteka prek mehanizma vlada-vladi z Italijansko republiko.

7.3 DELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE IN CIVILNIH FUNKCIONALNIH STROKOVNJAKOV V MEDNARODNIH OPERACIJAH IN NA MISIJAH

Sodelovanje Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah (MOM) je ena izmed najbolj vidnih in prepoznanih oblik njenega delovanja v tujini. Pripadniki Slovenske vojske v MOM sodelujejo že 24 let ter tako prispevajo k ohranjanju mednarodnega miru, stabilnosti in varnosti, usposabljanju in vzpostavitvi obrambno-varnostnih struktur na kriznih območjih, k zoperstavljanju terorizmu in naslavljanju drugih varnostnih izzivov, tveganj in groženj v različnih delih sveta, ki lahko vplivajo tudi na varnost Republike Slovenije. S civilno-vojaškim sodelovanjem in različnimi humanitarnimi dejavnostmi na številnih kriznih žariščih po svetu prispevamo tudi k zagotavljanju boljših socialnih, ekonomskih, izobraževalnih in infrastrukturnih pogojev (skrb za ranljive skupine, pomoč pri obnovah šol, zagotavljanje pitne vode, oskrbovanje s hrano ipd.). Mednarodne sile v okviru različnih MOM pod okriljem Evropske unije (EU), Nata in Organizacije združenih narodov (OZN) pomagajo lokalnim prebivalcem, med drugim tudi s premičnimi zdravstvenimi zmogljivostmi, kot so bolnišnice Role-1 in Role-2, ki omogočajo prebivalcem storitve, ki jim jih lokalni zdravstveni sistem ne bi omogočal.

Osnovna naloga mednarodnega sodelovanja na vojaškem področju je uresničevanje dejavnosti, ki učinkovito in neposredno podpirajo delovanje RS kot članice OZN, Nata in EU. Tako Republika Slovenija v okviru mednarodno sprejetih zavez sorazmerno prevzema del bremena, krepi svoj ugled in verodostojnost v odnosu do zavezniških

in partnerskih držav ter hkrati kot članica mednarodnih organizacij dejavno sooblikuje politike, načrte in odločitve o sodelovanju v MOM.

Odgovorno in solidarno se odzivamo na sodobne globalne varnostne izzive in varnostna tveganja ter hkrati krepimo našo lastno varnost. Tovrstno delovanje v mednarodnem okolju hkrati omogoča krepitev znanja, izkušenj in veščin ter predstavlja mehanizem za krepitev bojne sposobnosti in značaja oboroženih sil, nadgradnjo dvostranskih odnosov ter sodelovanja in povezljivosti z oboroženimi silami zavezniških in partnerskih držav. Prispevke slovenskih kontingentov v MOM partnerske in zavezniške države zelo cenijo in pohvalijo prizadevnost in profesionalnost pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske. Tako zgledno in uspešno uresničujemo varnostne, obrambne in zunanjepolitične interese Republike Slovenije ter prispevamo k vidnosti in prepoznavnosti države v mednarodnem okolju.

Prispevek Slovenske vojske v MOM

Konec leta 2020 so bile podpisane nove usmeritve ministra za načrtovanje sodelovanja v MOM za prihodnje dveletno obdobje. Na podlagi Strategije sodelovanja RS v MOM je ministrstvo pripravilo svoj del rednega letnega poročila Vlade RS državnemu zboru o sodelovanju v MOM. V obravnavanem letu so bili na predlog ministrstva na Vladi RS sprejeti sklepi o sodelovanju enot Slovenske vojske v Natovih odzivnih silah (NATO Response Forces – NRF) in Natovi pobudi pripravljenosti (NATO Readiness Initiative – NRI) v obdobju 2020–2026, namera in sklep o zaključku sodelovanja Republike Slovenije v vojaški operaciji EU v južnem delu osrednjega Sredozemlja (Eunavfor Med Sophia) in o sodelovanju RS v vojaški operaciji EU v Sredozemlju (Eunavfor Med Irini), namera in sklep o nadaljevanju sodelovanja RS v razširjeni in preoblikovani vojaški misiji EUTM Mali ter sklep o sodelovanju naše države v rotaciji bojnih skupin EU (EU Battle Groups – EUBG) v drugi polovici leta 2021. Prav tako je ministrstvo na podlagi sklepa Vlade RS izvedlo finančno plačilo v Skrbniški sklad za Afganistansko nacionalno vojsko (Afghan National Army Trust Fund – ANA TF) za leto 2020 v znesku 750.000 USD.

Ob upoštevanju razpoložljivih virov in zmožnosti SV, varnostne in operativne dinamike na posameznih območjih delovanja, sprejetih mednarodnih obveznosti, varnostnih, zunanjepolitičnih in drugih strateških nacionalnih interesov so bile, usklajeno z ministrstvom za zunanje zadeve, sprejete odločitve o okrepitvi sodelovanja v operaciji Eufor Althea ter na misijah EUTM Mali in Untso, o zagotovitvi robustnega prispevka v EUBG, NRF in NRI, o delnem preoblikovanju sodelovanja v operaciji Kforja in na misiji Unifil ter o dodatni krepitvi celovitega (medresorskega) sodelovanja v MOM in tudi civilno-vojaških ter civilnih projektov na različnih operativnih območjih. Tako se bomo s kvantitativnega postopoma osredotočili večinoma na kvalitativni vidik in dodano vrednost sodelovanja v MOM, bolj uravnoteženo sledili našim obrambno- in zunanjepolitičnim ambicijam ter okrepili učinke prispevkov k mirovnim in stabilizacijskim prizadevanjem mednarodne skupnosti, hkrati pa zagotovili tudi močnejši razvojni potencial Slovenske vojske.

Obseg sil Slovenske vojske v MOM in deklariranih odzivnih silah oziroma silah v pripravljenosti Nata in EU smo ohranjali nad 6 % kopenskega dela Slovenske vojske. V primerjavi z drugimi članicami Nata je številčni prispevek Slovenske vojske v MOM glede na odstotek stalne sestave nadpovprečen (povprečje v državah Nata je 3,1 %). Prispevki Republike Slovenije v MOM so bili usmerjeni predvsem na Zahodni Balkan in v Okrepljeno prednjo prisotnost (Enhanced Forward Presence – eFP) v Latviji, pomemben prispevek pa smo zagotavljali tudi na drugih operativnih območjih. Slovenska vojska je v primerjavi z drugimi članicami Nata nadpovprečna tudi pri številu MOM, v katerih sodeluje, in z razpršenostjo angažiranih sil v različnih delih sveta.

Leta 2020 je bilo v 12 MOM napotenih skupaj 655 pripadnikov Slovenske vojske in civilnih funkcionalnih strokovnjakov (CFS). Skupno je povprečni prispevek v rotaciji obsegal okoli 350 pripadnikov Slovenske vojske in CFS. Z opazovalko sodelujemo tudi v Posebni opazovalni misiji v Ukrajini (SMM Ukrajina).

MOM	Leto 2020	Leto 2020 (povprečni prispevek SV/CFS na rotacijo)
Althea BIH	15 SV	9 SV
NATO HQ Balkan (Sarajevo, Beograd, Skopje)	9 SV/CFS	6 SV + 1 CFS
Kfor	491 SV/CFS	246 SV + 4 CFS
		6 (avgusta začasno zmanjšanje na 4) SV
RSM - Afganistan	14 SV	6 SV
Unifil	6 SV	3 SV
Untso	3 SV	8 SV
EUTM Mali	11 SV	3 SV
Eunavfor Med Sophia/Irini	3 SV	3 SV
Okrepljeni paket ukrepov Nato-Gruzija (SNGP)	1 CFS	1 CFS
Posebna opazovalna misija Ukrajina (SMM Ukrajina)	1 opazovalka	1 opazovalka
OIR - Irak	11 SV	6 (junija zmanjšano na 2) + 1 SV
eFP Latvija	90 SV	49 SV
SKUPAJ	655	343 SV + 7 CFS

Delovanje civilnih funkcionalnih strokovnjakov v MOM

Leta 2020 je bil del prizadevanj na področju CFS usmerjen v zagotavljanje kontinuitete njihovega delovanja v MOM, hkrati pa so se skladno z Usmeritvami za načrtovanje sodelovanja v MOM v obdobju 2020–2021 iskale dodatne možnosti sodelovanja, prednostno na Zahodnem Balkanu ter na varnostno zahtevnejših območjih delovanja, kjer delujejo pripadniki SV. Zagotavljali smo prispevek CFS v okviru Nata v MOM na Kosovu (NALT in Kfor), v okviru Okrepljenega paketa ukrepov Nato-Gruzija (Substantial NATO-Georgia Package – SNGP) za vzpostavljanje obrambnih zmogljivosti (področje vzpostavitve varnih komunikacij) v Gruziji, NLO Skopje ter v mednarodni civilno-vojaški (CIMIC) skupini (Multinational CIMIC Group – MNCG) v Italiji. V MOM, v skupini CIMIC ter v okviru pobude SNGP zveze Nato je leta 2020 delovalo deset CFS na sedmih pozicijah.

Delovanje slovenskih kontingentov v MOM v okoliščinah pandemije covid-19

Med pandemijo covid-19 je ministrstvo, usklajeno s partnerji, prilagodilo delovanje slovenskih vojaških kontingentov na posameznih operativnih območjih, pri čemer so bili nekateri kontingenti (v operacijah Kfor, RSM, EUTM Mali, OIR in Unifil) v sklopu izvajanja ukrepov proti covidu-19 začasno delno zmanjšani oziroma so bile njihove rotacije časovno nekoliko zamaknjene, a smo jih še vedno ohranjali na visoki ravni in skrbeli za verodostojen prispevek Republike Slovenije k zagotavljanju mednarodnega miru in varnosti.

7.4 DELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE V PODPORO SISTEMU VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI TER PODPORA DRUGIM ORGANOM

Slovenska vojska je s svojimi zmogljivostmi podpirala delovanje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (VNDN) predvsem s helikopterskim reševanjem v gorah, helikoptersko nujno medicinsko pomočjo (HNMP), prevozom novorojenčkov v inkubatorjih in gašenjem požarov v naravnem okolju. Na podlagi zahtevkov poveljnika CZ so pripadniki Slovenske vojske ob aktiviranju Državnega načrta zaščite in reševanja sodelovali pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah. Slovenska vojska s svojimi zmogljivostmi in enotami v teh nalogah sodeluje glede na stopnjo pripravljenosti in obseg nesreč, pri čemer zagotavlja koncept postopnega naraščanja zmogljivosti potreb zaščite, reševanja in pomoči.

Pripadniki Slovenske vojske vse od začetka epidemije v sodelovanju s Civilno zaščito uspešno dajejo podporo drugim državnim organom pri izvajanju ukrepov za zajezitev širjenja novega koronavirusa. Več kot 200 pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske je v takojšnji pripravljenosti za posredovanje pomoči sistemu zaščite in reševanja.

Leta 2020 smo posodobili Operativno-taktični načrt sodelovanja med Slovensko vojsko in Policijo pri nalogah varovanja državne meje, katerega namen je zagotoviti še večjo učinkovitost varovanja državne meje ter notranjo varnost vsem prebivalcem Slovenije skladno z aktualnimi potrebami in pridobljenimi izkušnjami.

Helikoptersko reševanje v gorah in helikopterska nujna medicinska pomoč (HNMP)

Slovenska vojska vsak dan v 15-minutni pripravljenosti zagotavlja dežurni helikopterski posadki za potrebe reševanja v gorah in izvajanja helikopterske nujne medicinske pomoči na vojaškem delu letališča Jožeta Pučnika na Brniku in letališču Edvarda Rusjana Maribor ter helikopter v 120-minutni pripravljenosti na letališču Cerklje ob Krki.

Leta 2020 so posadke helikopterjev Slovenske vojske 598-krat posredovale v podporo sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, od tega 132-krat pri reševanju v gorah, 461-krat so izvedle helikoptersko nujno medicinsko pomoč in 47-krat prevoz inkubatorja ter petkrat sodelovale pri gašenju požarov. Pri tem so prepeljale 617-krat poškodovane ali obolele osebe in skupaj naletele za potrebe sodelovanja v nalogah zaščite, reševanja in pomoči (ZRP) 726 ur, kar pomeni zmanjšanje za 13 % glede na leto 2019, ko so naletele 840 ur.

Prevoz življenjsko pomembnih organov in zdravil z letalom Falcon

Podaljšali smo sporazum med Ministrstvom za obrambo in zavodom Slovenija Transplant glede uporabe letala Falcon za prevoz organov, kar pomeni več upanja za vse težko bolne državljane, ki jim transplantacija lahko reši življenje.

Na podlagi pogodbe o sodelovanju med Ministrstvom za obrambo in Zavodom RS za presaditev organov in tkiv Slovenija Transplant (SLOTRANSPLANT) je dežurna posadka 152. letalske eskadrilje z letalom Falcon izvedla enajst prevozov življenjsko pomembnih organov in zdravil.

Sodelovanje Slovenske vojske s Policijo pri širšem varovanju državne meje

Slovenska vojska sodeluje s Policijo pri širšem varovanju državne meje in jo podpira z namensko oblikovanimi zmogljivostmi. Svoje poslanstvo opravlja s patroljiranjem v mešanih patroljah s Policijo, opazovanjem na samostojnih opazovalnicah, z vzpostavitvijo opazovalnih točk, opazovanjem iz zraka, s postavitvijo, vzdrževanjem, označevanjem in varovanjem začasnih tehničnih ovir ter drugo logistično podporo.

Podpisan je bil nov operativno-taktični načrt sodelovanja Slovenske vojske in Policije pri širšem varovanju državne meje, ki določa oblike sodelovanja Slovenske vojske in Policije, operacionalizira nacionalne interese ter omogoča povezovalne učinke nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije na področju stabilnosti in notranje varnosti.

Leta 2020 je bilo povprečno angažiranih 152 pripadnikov SV. Njihove naloge so bile predvsem dnevno delovanje na samostojnih opazovalnicah, v mešanih patroljah, opazovanje s helikopterji in vzdrževanje začasnih tehničnih ovir.

Sodelovanje SV s Policijo pri širšem varovanju državne meje	2019	2020
Mešane patrolje ob državni meji – število patrolj/ pripadnikov	19.315/33.609	20.320/47.782
Delovanje brezpilotnega letalnega sistema Belin (BLS) – število ur	398	/
Prevozi in opazovanje državne meje s HE	34	86
Število pripadnikov v operaciji – skupaj	42.465	55.786
Prevoženi kilometri – skupaj	2.269.657	3.387.609
Gorivo – skupaj	286.064	419.021

7.5 SODELOVANJE SLOVENSKE VOJSKE Z LOKALNIMI SKUPNOSTMI

Sofinanciranje investicij lokalne infrastrukture

Na podlagi podpisanih sporazumov z lokalnimi skupnostmi je MO leta 2020 nadaljevalo sofinanciranje investicij lokalne javne infrastrukture.

Ministrstvo za obrambo se je z občinami Pivka, Brežice in Kočevje uspešno dogovorilo o medsebojnem sodelovanju in sofinanciranju vlaganj v lokalno infrastrukturo, ki jo souporablja Slovenska vojska, kar bo omogočilo večjo mobilnost in prometno varnost v lokalnih skupnostih. Skupna vrednost do zdaj dogovorjenih vlaganj v lokalno infrastrukturo ter področje zaščite in reševanja v letih 2021 in 2022 je 1.375.000 EUR. Z Občino Pivka je ministrstvo za obrambo novembra 2020 sklenilo dogovor o sofinanciranju prenove ceste Parje–Juršče, in sicer po 250.000 EUR leta 2021 in leta 2022.

Po Dogovoru o medsebojnem sodelovanju bo Ministrstvo za obrambo v Občini Brežice sofinanciralo projekte v višini 820.000 EUR za leti 2021 in 2022 oziroma po 370.000 EUR na leto za sofinanciranje investicij v lokalno javno infrastrukturo, za sofinanciranje nakupa opreme za potrebe civilne zaščite in gasilskih društev pa po 40.000 EUR na leto.

V Občini Kočevje bo Ministrstvo za obrambo leta 2021 sofinanciralo vlaganje v lokalno infrastrukturo v vrednosti 55.000 EUR, in sicer ureditev ceste, ki poteka od križišča v vasi Kočevska Reka do odcepa za Gotenico in pomeni tudi dostop do Spominskega parka Manevrske strukture narodne zaščite v Kočevski Reki.

Z Občino Solčava je bil sklenjen Dogovor o sofinanciranju sanacije mostu Žolhar čez potok Jezero v vrednosti 25.000 EUR.

Napredek pri urejanju problematike vadišča Poček

Z Občino Postojna je delovna skupina za urejanje razmerij z Občino Postojna uskladila podpis Dogovora o sodelovanju pri uporabi javne infrastrukture na območju Občine Postojna v letih 2019 in 2020, ki je omogočil dokončanje plačila sofinanciranja gradnje novega Gasilsko-reševalnega centra Postojna, in sicer v višini 252.000 EUR, in pri ureditvi ZK-stanja na zemljiščih na območju osrednjega vadišča Slovenske vojske. Z Aero klubom Postojna (AK Postojna) je podpisan Protokol o medsebojnem sodelovanju. Protokol opredeljuje optimizacijo zapiranja zračnega prostora in čim manjši vpliv dejavnosti Slovenske vojske na dejavnost Aero kluba Postojna.

Civilno-vojaško sodelovanje

Sodelovanje Slovenske vojske z lokalnimi skupnostmi poteka na podlagi domicilne pristojnosti enot Slovenske vojske. Leta 2020 smo zaradi covid-19 omejili civilno-vojaško sodelovanje (CVS). Vseeno smo podprli devet občin na podlagi njihovih prošenj. Zagotavljali smo jim prevozna sredstva po kopnem in po zraku, angažirali pripadnike Slovenske vojske ter jim izposojali tudi materialna sredstva Slovenske vojske. Kljub zelo neugodnim okoliščinam zaradi covid-19 nam je leta 2020 uspelo izvesti 217 dogodkov civilno-vojaškega sodelovanja.

Realizacija obsega virov za civilno-vojaško sodelovanje

Elementi sodelovanja	2020
Ure plovbe	21
Ure naleta	68
Število kilometrov v cestnem prometu	23.974
Število ur, ki so jih opravili pripadniki SV	8871
Število posojenih členov šotorov	3
Nočitve	800
Število miz in klopi	142
Število plošč UMTECH	176
Število agregatov	2
Število radijskih postaj	6
Število terenskih postelj	117
Zdravstvena oskrba v urah	331
Število ur uporabe športne dvorane	60
Število dni uporabe vojaških vadišč	8
Število ur uporabe vojaških strelišč	182.6

Podpora Slovenske vojske pri mednarodnih športnih prireditvah

Slovenska vojska je v okviru civilno-vojaškega sodelovanja zagotovila podporo pri organizaciji in uspešni izvedbi svetovnega prvenstva v poletih v Planici 2020, kar je bil za organizatorje v zaostrenih epidemičnih razmerah še posebej velik izziv. Sodelovala je tako z moštvom kot opremo. Prireditvev je bila tudi z organizacijskega vidika uspešna in je tako glede organizacije kot civilno-vojaškega sodelovanja lahko zgled in primer dobre prakse tudi za druge organizatorje večjih dogodkov.

Skrb za varovanje okolja na vadiščih in območjih delovanja Slovenske vojske

V Slovenski vojski smo leta 2020 sledili smernicam Direktive o varstvu okolja v Slovenski vojski. S pripravo novega standardnega operativnega postopka (SOP) smo posebno pozornost namenili varstvu okolja na streliščih in vadiščih. V dokumentu smo natančno opredelili načine ukrepanja pri posameznih mogočih negativnih vplivih na okolje. Nabavi sredstev za zaščito okolja smo namenili 120.000 EUR, s poudarkom na sredstvih za preprečevanje onesnaževanja tal. S spodbudnimi rezultati smo končali petletni projekt izvajanja okoljskega monitoringa na osrednjem vadišču Slovenske vojske na Počku.

VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

8.1 PREVENTIVNA DEJAVNOST

Uprava RS za zaščito in reševanje (URSZR) je, da bi zmanjšala posledice nesreč, nadaljevala preventivno dejavnost z različnimi oblikami ozaveščanja prebivalstva, tudi z akcijami po šolah in v množičnih medijih. Posodobila je programe usposabljanja, izobraževanje in usposabljanje pa je bilo zaradi epidemije covid-19 nekoliko okrnjeno.

Pripravljenost in odziv sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami sta ustrezna in usklajena.

Lani smo nadaljevali pripravo ocen ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč, ki so podlaga za pripravo oziroma spreminjanje načrtov zaščite in reševanja, ter prenovili Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh. Izvedli smo vse programe sofinanciranja reševalnih služb, društev in drugih organizacij na področju zaščite, reševanja in pomoči ter tako zagotovili njihovo razpoložljivost, ustrezno usposobljenost in opremljenost.

Čeprav so bile sile za zaščito, reševanje in pomoč skoraj polovico leta intenzivno vključene v izvajanje ukrepov za preprečevanje širjenja covid-19, je bilo njihovo ukrepanje ob nesrečah, ki jih je bilo več oziroma so škodo povzročile večjemu številu prebivalstva kot leto prej, ustrezno in strokovno.

Ozaveščanje in promocija s področja VNDN ter ukrepi za zmanjšanje posledic nesreč

Leta 2020 smo nadaljevali ozaveščanje prebivalstva in imeli za cilj zmanjševanje posledic nesreč, in sicer na način in v obsegu, kot so ga dovoljevali ukrepi za preprečevanje epidemije covid-19.

S kohezijskimi sredstvi za izboljšanje poplavalne varnosti v Sloveniji smo posneli film Bolje pripravljen kot poplavljen, osnovnim, srednjim in višjim ter visokim šolam smo razdelili gradiva z napotki za ukrepanje ob nesrečah, na TV Slovenija 1 in radijskih postajah smo objavljali spote z vsebinami prepoznavnosti številke 112 ter opozorili na nevarnost in posredovali napotke prebivalcem glede ukrepanja ob naravnih in drugih nesrečah. Oktobra, v mesecu požarne varnosti, smo izvedli vse načrtovane naloge na temo zvišanja požarne varnosti v prostem času z naslovom Kdor za požarno varnost poskrbi, je v prostem času brez skrbi.

Za zagotavljanje sprotne obveščanja javnosti in medijev o dejavnostih zaščite, reševanja in pomoči je bilo leta 2020 na portalu GOV.SI objavljenih 69 novic in 111 dnevnoinformativnih biltenov Centra za obveščanje Republike Slovenije.

URSZR je nadaljevala svoje delovanje na področju preventive, in sicer za preprečevanje oziroma zmanjšanje posledic nesreč ter izboljšanje pripravljenosti ter odziva na naravne in druge nesreče.

Izobraževanje in usposabljanje na področju VNDN

Usposabljanje pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč ter javnih uslužbencev s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je bilo zaradi razglašene epidemije covid-19 okrnjeno. Leta 2020 se je 561 usposabljanj in drugih dejavnosti v ICZR Ig ter enotah Sežana, Pekre in Logatec udeležilo 11.658 udeležencev. Končano je bilo usposabljanje 27. generacije za pridobitev poklica gasilec.

Leta 2020 smo pozornost namenili pregledu, pripravi in posodabljanju programov usposabljanja na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, da bi dosegli zviševanje ravni znanja in usposobljenosti vseh pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč, ter prilagajanju programov usposabljanja na daljavo.

Minister za obrambo je podpisal osem programov: (1) Program temeljnega usposabljanja za ravnanje ob stresu, (2) Program temeljnega usposabljanja potapljačev za tehnično potapljanje, (3) Program dopolnilnega usposabljanja – Študije primerov nesreč, (4) Program temeljnega usposabljanja poveljnikov Civilne zaščite, njihovih namestnikov, članov štabov Civilne zaščite in poverjenikov za Civilno zaščito ter njihovih namestnikov v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, (5) Program dopolnilnega usposabljanja gasilcev za gašenje požarov v naravnem okolju, (6) Program dopolnilnega usposabljanja – Sprejem in nudenje mednarodne pomoči, (7) Program usposabljanja za vožnjo manjših gasilskih vozil, vozil policije, reševalnih vozil in intervencijskih vozil Civilne zaščite, (8) Program temeljnega usposabljanja pripadnikov in članov enot za prvo pomoč za bolničarja prve pomoči ter Spremembe in dopolnitve Programa usposabljanja za pridobitev poklica gasilec.

8.2 PRIPRAVLJENOST SISTEMA VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI TER SILE ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

Pripravljenost in odziv sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami zagotavljamo s stalnim delovanjem centrov za obveščanje in javnih reševalnih služb ter pripravljenostjo drugih reševalnih služb, komisij, enot in štabov CZ. Usposobljeni, opremljeni in pripravljeni pripadniki komisij, enot in štabov CZ ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč so tudi leta 2020 zagotavljali ustrezen in usklajen odziv ob naravnih in drugih nesrečah.

Na podlagi Načrta varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami smo nadaljevali pripravo ocen ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč, ki so podlaga za pripravo oziroma spreminjanje načrtov zaščite in reševanja. Leta 2020 smo pripravili novo različico Ocene ogroženosti RS zaradi posebno nevarnih bolezni živali in osnutek Ocene ogroženosti za nevarne snovi. Julija 2020 smo prenovili Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh. S temeljnim (državnim) načrtom so bili usklajeni načrti dejavnosti ministrstev in vladnih služb, regijski in občinski načrti.

URSZR je za uresničevanje Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite nadaljevala naloge Državnega koordinacijskega organa za pripravo ocen tveganj. Naredili smo tri ocene zmožnosti obvladovanja tveganja za posamezne nesreče ob koordinaciji Državnega koordinacijskega organa in dopolnili Državno oceno zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče.

Centri za obveščanje, ki sprejemajo klice prebivalcev na številko 112, so pomembni za zagotavljanje visoke razpoložljivosti in operativnega delovanja sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja. Na podlagi teh klicev, skladno s standardnimi operativnimi postopki, aktivirajo sile za zaščito, reševanje in pomoč.

Opazovanje, obveščanje in alarmiranje

Operativno-komunikacijske naloge opazovanja, obveščanja in alarmiranja so neprekinjeno 24 ur na dan, 365 dni v letu opravljali Center za obveščanje RS (CORS) in 13 regijskih centrov za obveščanje (ReCO), ki so se odzivali na klice v sili na številko 112. Z delovanjem regijskih centrov za obveščanje so bili vsem državljanom

zagotovljeni dostopnost nujne medicinske pomoči, hitro aktiviranje reševalcev, predvsem gasilcev, ter ustrezno odzivanje različnih reševalnih služb ob naravnih in drugih nesrečah. V 13 regijskih centrih za obveščanje smo leta 2020 prejeli več kot 514.000 telefonskih klicev na pomoč, kar je povprečno več kot 1400 klicev na dan. Glede na leto 2019 je bilo klicev več za 3,24 odstotka. Največ klicev na številko 112 v eni uri na območju celotne Slovenije, v to so všteti vsi regijski centri za obveščanje, je bilo 733, in sicer 30. avgusta 2020 od 16. do 17. ure.

Po podatkih iz Sistema za poročanje in intervencije (SPIN) se je 351 dogodkov nanašalo na večji obseg neurja, v intervencijah pa je bilo aktiviranih 191 gasilskih enot, ki so posredovale na 714 lokacijah.

Večina klicev na številko 112 pomeni aktiviranje predvidenih reševalnih enot in intervencijo. Tudi leta 2020 so ljudje največkrat, to je več kot 142.500-krat, klicali, ker so potrebovali nujno medicinsko pomoč.

Leta 2020 je bilo v RS 16.895 različnih dogodkov, kot so naravne in druge nesreče, nesreče v prometu, požari in eksplozije, onesnaženja, nesreče z nevarnimi snovmi, jedrski in drugi dogodki, najdbe NUS, motnje oskrbe in poškodbe objektov, tehnična in druga pomoč ter nepotrebne oziroma lažne intervencije, v katerih so poleg drugih služb posredovale sile za zaščito, reševanje in pomoč.

Dogodek	Število dogodkov
Naravne nesreče	398
Druge nesreče	1870
Nesreče v prometu	1948
Požari in eksplozije	4445
Onesnaženja, nesreče z nevarnimi snovmi	805
Jedrski in drugi dogodki	24
Najdbe NUS, motnje oskrbe in poškodbe objektov	569
Tehnična in druga pomoč	5895
Nepotrebne oziroma lažne intervencije	941
Skupaj	16.895

Največ posredovanj so opravili prostovoljna teritorialna gasilska društva (18.647), poklicne gasilske enote (9288), Gorska reševalna zveza Slovenije (599 – opomba: v to število je zajetih tudi šest posredovanj vodnikov reševalnih psov GRZS) in Državna enota za varstvo pred NUS (521).

Leta 2020 smo največkrat aktivirali gasilce, in sicer 28.127-krat, gorske reševalce 593-krat, 83-krat pa enote z reševalnimi psi oziroma skupaj z drugimi enotami 28.845-krat.

S pravočasnim in učinkovitim ukrepanjem ter zagotavljanjem pomoči prizadetim so sile za zaščito, reševanje in pomoč prispevale k zmanjšanju škode in drugih posledic, ki so jih povzročile navedene nesreče.

Zagotavljanje logistične podpore

Reorganizacija URSZR junija 2020 je imela za cilj učinkovitejšo logistično zmogljivost. Vzpostavili smo samostojno Službo za logistično podporo. Reorganizacija in kadrovska popolnitev sta okrepili Državni logistični center zaščite in reševanja, ki je še povečal odzivnost, vsa materialna sredstva smo izdajali iz Državnega logističnega centra v 24 urah. Vzpostavitev samostojne logistične službe je sledila uveljavitvi modela sistema

vodenja odziva na dogodke (SVOD), ki predvideva enotno organizacijsko strukturo za vodenje odziva na dogodke in ga sestavlja pet osnovnih področij: vodenje, operacije, logistika, načrtovanje ter administracija s financami (VOLNA).

Učinkovita logistična podpora se neposredno kaže pri učinkovitejšem vodenju intervencij, hitrejšem zagotavljanju materialnih sredstev, nižjih stroških ter zmanjšanju posledic nesreč.

Sofinanciranje

Programe sofinanciranja reševalnih služb, društev in drugih organizacij smo izvedli s sklenitvijo pogodb oziroma aneksov k pogodbam za sofinanciranje dejavnosti na področju zaščite, reševanja in pomoči v višini 9,2 milijona EUR. S temi sredstvi smo zagotovili operativno pripravljenost javnih reševalnih služb (razen gasilskih operativnih enot), gasilskih enot širšega pomena, društev in drugih organizacij ter reševalnih služb in sestav, ki temeljijo na prostovoljnosti.

S sofinanciranjem služb, društev, enot in drugih organizacij na področju zaščite, reševanja in pomoči smo zagotovili njihovo razpoložljivost, ustrezno usposobljenost in opremljenost ter pripravljenost za ukrepanje in odziv ob naravnih in drugih nesrečah. Sredstva za sofinanciranje so omogočila posodobitev zaščitne in reševalne opreme za delovanje enot, njihov usklajeni ter enakomeren razvoj in delovanje ter razvoj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami kot enega izmed treh podsistemov nacionalne varnosti.

Na področju zaščite in reševanja širšega pomena, ki vključuje reševanje ob industrijskih in drugih nesrečah, pri katerih so prisotne nevarne snovi, ob nesrečah v daljših avtocestnih in drugih cestnih ter železniških predorih, naloge tehničnega reševanja ob nesrečah v prometu in ob nesrečah na stoječih in tekočih vodah ter druge naloge zaščite in reševanja širšega pomena, deluje 56 gasilskih enot širšega pomena (GEŠP). Program sofinanciranja gasilskih enot širšega pomena smo v celoti izvedli, in sicer v višini 3,5 milijona EUR, od tega je bilo za amortizacijo osmih specialnih gasilskih vozil za reševanje v predorih namenjenih več kot 150.000 EUR.

Posodabljanje zaščitne in reševalne opreme gasilskih enot prostovoljnih gasilskih društev ter zagotavljanje njihovega usklajenega razvoja se je nadaljevalo tudi leta 2020. Sklenili smo 762 pogodb o sofinanciranju v skupini višini 1,7 milijona EUR.

Enakomeren razvoj in opremljanje gasilskih enot (požarna taksa)

S sredstvi požarnega sklada zagotavljamo večjo požarno varnost. Leta 2020 je priliv požarne takse skupaj s prenosom iz preteklega leta znašal 10,96 milijona EUR. Delež sredstev požarne takse, namenjen lokalnim skupnostim v višini 70 %, je s sklepom določila Vlada RS. Realizirali smo ga 100-odstotno, znašal je 6,75 milijona EUR. Skladno z načrtom porabe priliva sredstev požarne takse, ki ga sprejme Odbor za razpolaganje s sredstvi požarnega sklada, je bilo na podlagi sklepa Vlade RS 30 % prihodkov požarne takse, kar je 2,87 milijona EUR, namenjenih za naloge širšega pomena, in sicer za sofinanciranje opreme, usposabljanje in delovanje operativnih gasilskih enot širšega pomena, sofinanciranje delovanja in opremljanja gasilskih enot, sofinanciranje raziskav na področju varstva pred požarom ter izobraževanje in usposabljanje za varstvo pred požarom. Z nakupom in razdelitvijo sredstev in opreme je posodobljena in izboljšana opremljenost gasilskih enot. Del sredstev je bil namenjen tudi za zaščito, reševanje in pomoč na področju požarnega varstva, ki ga opravlja Gasilska zveza Slovenije, in sicer za zagotavljanje in skrb za nadaljnji razvoj, izobraževanje in usposabljanje prostovoljnih gasilskih enot v Republiki Sloveniji.

Pogodbeno opravljanje službe v Civilni zaščiti

URSZR kot ustanoviteljica za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči na državni in regijski ravni organizira enote, službe in organe Civilne zaščite ter načrtuje sklepanje pogodb o službi v Civilni zaščiti s pripadniki Civilne zaščite in kandidati za sklenitev pogodbe o službi v Civilni zaščiti.

Pogodbe o službi v Civilni zaščiti sklepamo za operativno pripravljenost enot, služb in organov Civilne zaščite za hitro, pravilno in učinkovito odzivanje na nesreče. Podpisali smo 41 pogodb, 43 aneksov k pogodbi, eno pogodbo prekinili, štirih pogodb, ki so prenehale veljati, nismo podaljšali. V Civilni zaščiti RS je bilo konec leta 2020 skupaj 219 pogodbenih pripadnikov.

Sile za zaščito, reševanje in pomoč

Sile za zaščito, reševanje in pomoč so ukrepale v 16.895 dogodkih. Izvedenih je bilo 28.845 aktiviranj sestav sil za naloge zaščite, reševanja in pomoči, v katerih je sodelovalo 172.976 pripadnikov različnih enot, služb in drugih sestav.

Pregled števila aktiviranih enot in sodelujočih pripadnikov sil ZRP leta 2020

Vrsta enote	Število aktiviranj	Število sodelujočih
Enote reševalcev z reševalnimi psi	83	422
Gorska reševalna služba	593	4463
Jamarska reševalna služba	12	45
Prostovoljna teritorialna gasilska društva	18.647	130.064
Poklicne gasilske enote	9288	37.302
Industrijske gasilske enote	192	543
Podvodna reševalna služba	30	137
Skupaj	28.845	172.976

Varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi (NUS)

Na področju varstva pred NUS smo izvedli 511 intervencij ali povprečno 1,4 na dan, na katerih je bilo odstranjenih 3529 kosov NUS ali 9,67 na dan v skupni teži 7878,75 kg ali povprečno 21,86 na dan. Zaradi slabega stanja NUS je bilo izvedenih 120 uničenj NUS na kraju najdbe (2042 kosov s skupno težo 3552,76 kg). Opravljenih je bilo 120 intervencijskih prevozov eksploziva in inicialnih sredstev, dva načrtovana prevoza – obdobjno uničenje, deset prevozov minskoeksplozivnih sredstev (MES) iz skladišča Mačkovec v intervencijsko skladišče URSZR v Sostrem in 12 preiskav terena za potrebe izvedbe gradbenih del.

Državne rezerve materialnih sredstev (DRMS)

Na podlagi Programa oblikovanja DRMS za zaščito, reševanje in pomoč v obdobju 2018–2022, s katerim zagotavljamo materialno-tehnična sredstva in opremo državnih rezerv za pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem ob naravnih in drugih nesrečah ter osebno in skupno opremo za delovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč, smo pripravili Investicijski program DRMS. Ta opredeljuje nabor različnih možnosti zagotavljanja materialnih sredstev. Priloga dokumenta so tehnične karakteristike, ki določajo smernice. Pri pripravi smo pretehtali različne možnosti glede potreb, značilnosti naravnih in drugih nesreč, mnenj končnih uporabnikov

ter izkušenj in strokovnih mnenj. Načrtovano vzdrževanje in nabave državne rezerve materialnih sredstev ter opreme enot za zaščito, reševanje in pomoč so bili, glede na razpoložljiva finančna sredstva, ustrezno izvedeni.

Ukrepanje ob nesrečah

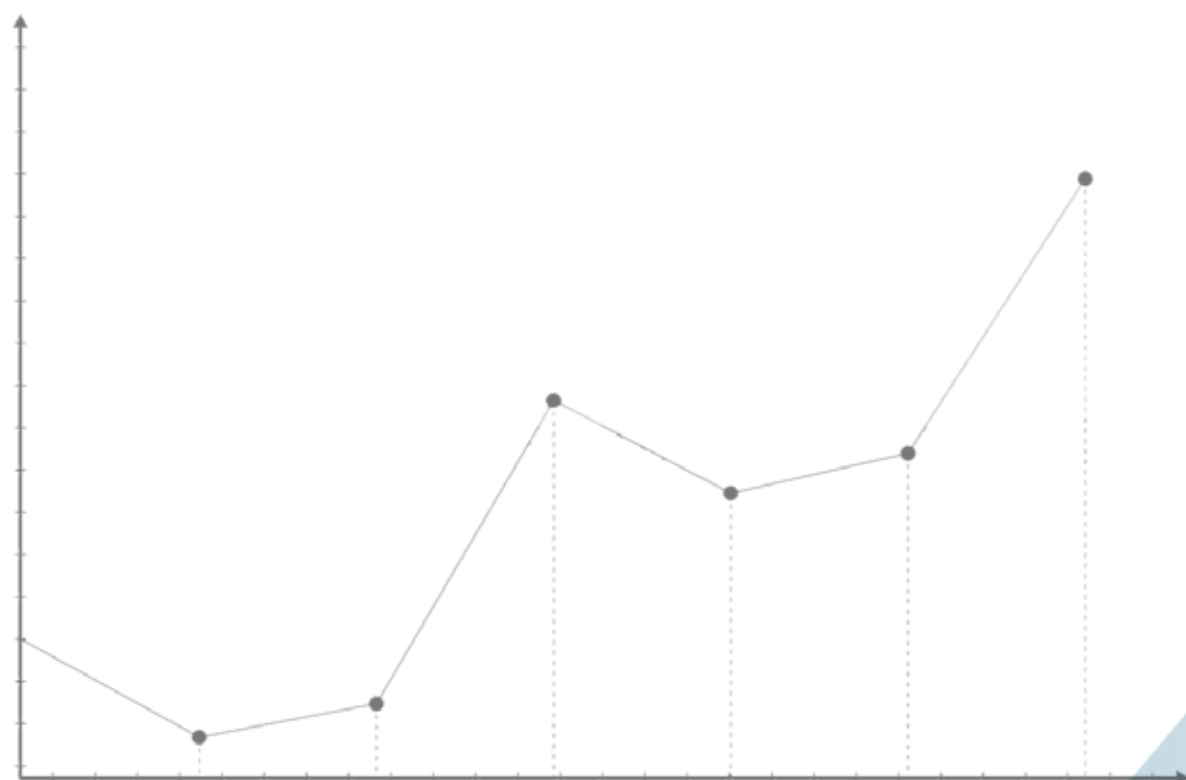
Leta 2020 je bilo več nesreč, ki so prizadele širša območja in škodo povzročile večjemu številu prebivalcev. Skoraj pol leta je bilo delo sistema zaščite in reševanja tesno povezano z epidemijo covid-19. V prvem valu se je večina nalog sil za zaščito, reševanje in pomoč nanašala na zagotavljanje ter razdeljevanje osebne varovalne opreme in dezinfekcijskih sredstev, zagotavljanje prostorov za karanteno, razdeljevanje osnovnih življenjskih potrebščin za ranljive skupine in računalniške opreme za učence. V odzivu je sodelovalo skupaj 319.211 pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč ter javnih služb, od tega 300.023 na občinski ravni, 6881 na regijski in 12.307 na državni ravni.

Požar v naravnem okolju na območju vasi Kastelec in Petrinje pri Kozini je 22. in 23. aprila 2020 zajel 34,2 ha površin, od tega 5,69 ha borovega gozda. V času požara je pihal močan veter, ki je povzročil požarni preskok, ogenj se je hitro širil. Aktiviran je bil Državni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju, v intervenciji je sodelovalo 453 gasilcev in 16 pripadnikov policije.

9

URESNIČEVANJE KADROVSKEGA NAČRTA

V upravnem delu MO je bilo konec leta 2020 skladno s skupnim kadrovskim načrtom (SKN) Vlade RS zaposlenih 1152 javnih uslužbencev. Skupni obseg Slovenske vojske je konec leta 2020 znašal 7075 pripadnikov. Obseg pogodbenih pripadnikov rezervne sestave se je glede na leto prej povečal za 3 %, in sicer na 699 pripadnikov.

V upravnem delu MO je bilo konec leta 2020 skladno s skupnim kadrovskim načrtom Vlade RS zaposlenih 1152 javnih uslužbencev. Leta 2020 smo v upravnem delu na novo zaposlili 57 javnih uslužbencev (vključeni tudi na novo zaposleni, ki niso zajeti v kadrovski načrt), z ministrstva pa je odšlo 38 javnih uslužbencev.

Realizacija skupnega kadrovskega načrta na MO z organi v sestavi (brez SV)

Proračunski uporabnik	Število zaposlenih po SKN
Notranjeorganizacijske enote MO (PU1911)	762
Uprava RS za zaščito in reševanje (PU1912)	315
Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (PU1913)	61
Inšpektorat RS za obrambo (PU1915)	14
SKUPAJ MO	1152

Skupni obseg SV (PU1914) je konec leta 2020 znašal 7075 pripadnikov, od tega 1064 častnikov, 1970 podčastnikov, 2855 vojakov, 321 višjih vojaških uslužbencev, 429 nižjih vojaških uslužbencev in 436 civilnih oseb (pripadniki v SV in upravni del MO). Leta 2020 je bilo razmerje med častniki, podčastniki in vojaki 1 : 1,85 : 2,7. Tega leta so bili štirje pripadniki manj kot v preteklem letu (7079). Kadrovski načrt SV za leto 2020 je bil zastavljen na realnih postavkah.

Popolnitev SV leta 2020 (stalna sestava (STAS) in prostovoljna pogodbeno rezervna sestava (PPRS))

	Častniki	Podčastniki	Vojaki	Višji VU	Nižji VU	Civilne osebe	SKUPAJ
STAS	1046	1949	2275	267	403	436	6376
PPRS	18	21	580	54	26	0	699
SKUPAJ	1064	1970	2855	321	429	436	7075

V Slovenski vojski je bilo 31. 12. 2020 skupaj 699 pripadnikov prostovoljne pogodbene rezervne sestave. V PPRS je bilo 18 častnikov, 21 podčastnikov, 580 vojakov, 54 višjih vojaških uslužbencev in 26 nižjih vojaških uslužbencev. Leta 2020 jih je bilo 448 vpoklicanih na začasno opravljanje vojaške službe v SV. Glede na leto 2019 se je obseg prostovoljne pogodbene rezervne sestave povečal za 22 pripadnikov oziroma 3 %. Razmerje med častniki, podčastniki in vojaki pogodbene rezervne sestave na dan 31. 12. 2020 je bilo 1 : 1,2 : 32,2.

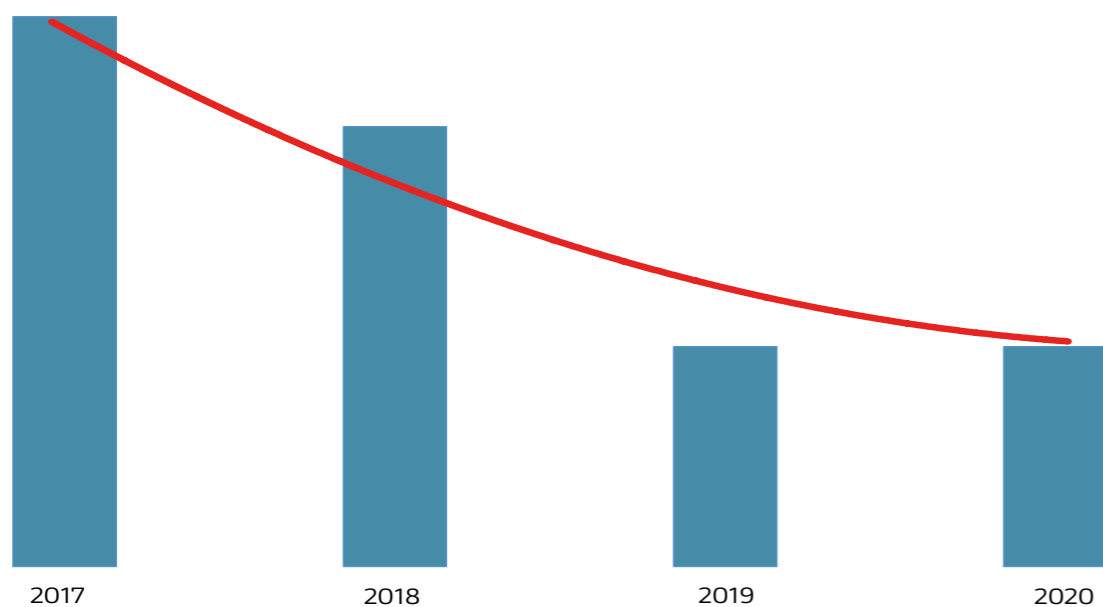
Obseg stalne sestave SV po letih

STATUS	2017	2018	2019	2020
Častniki	1071	1070	1058	1046
Podčastniki	1970	1965	1952	1949
Vojaki	2711	2578	2371	2275
Višji VU	261	258	257	267
Nižji VU	318	325	334	403
Civilne osebe	446	432	430	436
SKUPAJ	6777	6628 (-2,2 %)	6402 (-3,4 %)	6376 (-0,4 %)

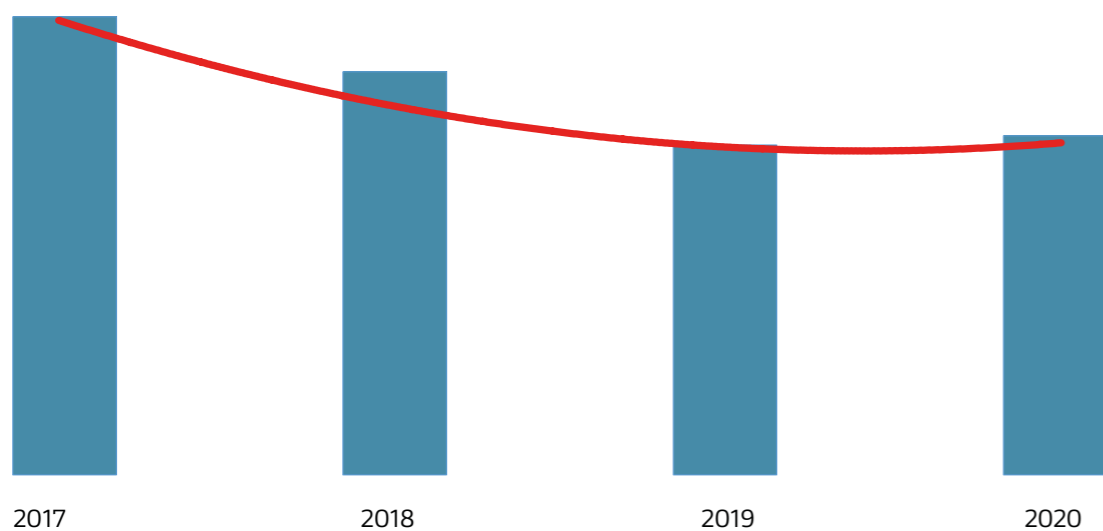
Obseg prostovoljne pogodbene rezervne sestave po letih

STATUS	2017	2018	2019	2020
Častniki	23	21	19	18
Podčastniki	40	30	25	21
Vojaki	812	711	568	580
Višji VU	41	42	41	54
Nižji VU	24	24	24	26
Civilne osebe	0	0	0	0
SKUPAJ	940	828 (-12 %)	677 (-18 %)	699 (+3,2 %)

Leta 2020 smo zaznali znatno upočasnjevanje padanja obsega stalne sestave SV, ki je bil leta 2020 na ravni -0,4 % ali 26 pripadnikov. Obseg pripadnikov PPRS se je leta 2020 povečal za 22 pripadnikov ali +3,2 % glede na preteklo leto.

Trend padanja obsega stalne sestave Slovenske vojske se zaustavlja.

Obseg pripadnikov PPRS pa se je leta 2020 začel povečevati.

REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA IN OBRAMBNI IZDATKI

Sprejeti finančni načrt Ministrstva za obrambo je za leto 2020 znašal 514,9 milijona EUR. Realizacija finančnega načrta je bila na ravni 509,6 milijona EUR in predstavlja 4,06 % državnega proračuna ter 1,10 % BDP. Realizacija integralnih sredstev je bila v primerjavi z veljavnim finančnim načrtom 99,9-odstotna, realizacija namenskih sredstev 60- in realizacija projektov EU 61,9-odstotna. Realizirani obrambni izdatki za leto 2020 so 498 milijonov EUR in predstavljajo 1,08 % BDP.

Plače v višini 316,8 milijona EUR pomenijo 62,2 % porabljenih sredstev celotnega ministrstva.

Tekoči odhodki predstavljajo s porabljenimi 109,2 milijona EUR 21,4-odstotno celotno realizacijo. Od tega je 24,5 milijona EUR tekočih transferov, kamor spadajo tudi stroški, ki se nanašajo na izpolnjevanje finančnih obveznosti, ki izhajajo iz članstva v Natu in EU, v višini 12,3 milijona EUR.

Investicijski odhodki s porabljenimi 64,9 milijona EUR integralnih sredstev (vključno z investicijskimi transferi v višini 6,4 milijona EUR) predstavljajo 12,7 % celotne porabe ministrstva. Pomemben vir zagotavljanja opremljenosti Slovenske vojske so tudi namenski prihodki, ki jih Ministrstvo za obrambo ustvari s prodajo premičnega in nepremičnega premoženja in oddajo objektov v najem. Iz namenskih sredstev je bilo porabljenih 11,1 milijona EUR za investicije, od tega so investicijski transferi v višini 8,1 milijona EUR, in sicer sofinanciranje društev in nevladnih organizacij, pri katerih so ustanovljene operativne sestave za zaščito, reševanje in pomoč, gasilskih enot širšega pomena, nakup gasilske zaščitne in reševalne opreme gasilskim enotam in sofinanciranje lokalne infrastrukture.

Za projekte EU je bilo porabljenih 1,2 milijona EUR, od tega za Sklad za notranjo varnost 315.290 EUR, za Kohezijski sklad 417.598 EUR in za projekte EU s področja zaščite in reševanja 459.230 EUR.

Realizirani obrambni izdatki za leto 2020 so 498 milijonov EUR in predstavljajo 1,08 % BDP (UMAR, Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2021). Glede na realizacijo 2019 so obrambni izdatki nižji za 13,2 milijona EUR (indeks 97), kar pripisujemo večinoma negativnim posledicam covid-19.

Sredstva obrambnega sistema (finančni načrt Slovenske vojske, Upravnega dela ministrstva in Inšpektorata RS za obrambo) predstavljajo 91 % obrambnih izdatkov, preostalih 9 % pa so vojaške pokojnine in sredstva Urada za varovanje tajnih podatkov.

Delež finančnega načrta ministrstva v državnem proračunu in BDP (v milijonih EUR)

	2017	2018	2019	2020
Državni proračun (DP)	9.156	9.463	9.912	12.564
Finančni načrt MO (FN)	406,6	454,0	509,9	509,6
OBRAMBNI IZDATKI (OI)	422,2	462,7	511,3	498,0
BDP	43.009	45.863	48.393	46.297
% FN MO V DP	4,44	4,80	5,14	4,06
% FN MO V BDP	0,95	0,99	1,05	1,10
% OI V BDP	0,98	1,01	1,06	1,08

Iz spodnjega grafa je razvidno, da so realizirani obrambni izdatki dosegli najnižji odstotek BDP leta 2015, in sicer 0,93, leta 2010 pa je bil odstotek BDP najvišji, to je 1,60. Od 2001 do 2020 so tako povprečni realizirani obrambni izdatki 1,26 % BDP. Sprejeti finančni načrt MO za leti 2021 in 2022 pomeni pomembno rast nominalnih obrambnih izdatkov ter njihovega deleža v BDP.

Primerjava odstotka sprejetih in realiziranih obrambnih izdatkov v BDP

